

פנינו הצדיקים

לעדכוני, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

www.radio2000.co.il | באפליקציה | 03-3782000

האזינו לשידור החי

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הגאון הרב דב בעריש וידנפלד זצ"ל הידוע כהרב מטשעבין זצ"ל- נולד בעיר הרימלוב שבפולין בתאריך ה'בשבת ה'תרמ"א (1881). עוד בהיותו נער אביו התבקש לבית-עולמו. לאחר נישואיו עבר לעיר טשעבין שבגליציה (בה התגורר חותנו). לצד עיסוקיו בניהול בתי העסק של המשפחה שקד שעות רבות בלימוד תורה, והתפרסם בכל קהילות יהדות פולין בגאונותו, חריפותו, וידיעותיו הרבות. עמד בקשר עם גדולי רבני ואדמו"רי פולין שכיבדוהו והעריכוהו עד מאוד (ביניהם ר' מאיר אריק, ר' שלום מרדכי שבדרון, ר' מנחם זמבה הי"ד ועוד רבים).

למרות ההפצרות הרבות סירב שנים רבות לקבל משרת רבנות ומסר שיעורים לתלמידים ובעלי בתים והתעקש בשעות אחר הצהריים לעסוק לפרנסתו במסחר, בנפט ובאריגים. הגאון מאיר אראק (מח"ס אמרי יושר) אמר לו: "מאחל אני לך, שתפסיד את כל כספך, ותהיה מוכרח לכסא של רבנות!" ואכן בשנת ה'תרע"ח (1918) פשט את הרגל ובסיכומו של עניין נאלץ לקבל משרת מורה הוראה. בשנת ה'תרפ"ג (1923) התמנה לרב העיר טשעבין וכיהן בה כאב"ד, ובה הקים ישיבה גדולה בשם "כוכב יעקב" (ע"ש אביו).

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ופלישת הנאצים לפולין בשנת ה'תרצ"ט (1939) התעורר חשש כבד לחייו, והוא נמלט ללבוב ובה התגורר בבית האדמו"ר ר' ישראל מהוסיאטין. בתקופה זו הופנו אליו שאלות רבות, שעסקו בבעיות השעה. בשנת ה'ת"ש (1940) נעצר בידי המשטרה החשאית כנתין זר וגורש עם משפחתו ליערות סברדלובסק בסיביר, שם הועסק בעבודת פרך. היו ניסיונות להצילו מקרון הגירוש אך הוא סירב לכך. גם בסיביר המשיך לעסוק בתורה וענה לשואלים, ביניהם גם תלמידיו שנפוצו ברחבי אירופה. את התשובות רשם על נייר אריזה, גזירי עץ וקרעים של שקי מלט, וכך הן נשתמרו. בלשונו ציטט קטעים שלמים מספרי הפוסקים האחרונים, וכשערכו את הספר לדפוס, מצאו שהלשון מדוקדקת ללא שום טעות!

בשנת ה'תש"ב (1942) הועבר לבוכרה ובשנת ה'תש"ו (1946) עלה לא"י עם אשתו הראשונה ושתי בנותיו ששרדו עמו. נחשב כאחד מגדולי הדור אשר היה פוסק הלכה וכיהן כאחד מראשי מועצת גדולי התורה של "אגודת ישראל". בשנת ה'תש"ח (1948) מונה לראש ישיבת חיי עולם.

התגורר בשכונת שערי חסד בירושלים וייסד את ישיבת 'כוכב מיעקב- טשיבין' ביחד עם חתנו ר' ברוך שמעון שניאורסון, שמילא את מקומו בראשות הישיבה. נפטר בערב שבת פר' לך-לך, י' בחשוון ה'תשכ"ו (1965). חי כ-84 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים בחלקת הרבנים האשכנזים. בדרכו האחרונה השתתפו עשרות אלפים.

אביו: ר' יעקב (מח"ס "כוכב מיעקב", שהיה רב העיר ומחסידי הוסיאטין). **אמו:** מרת רחל רפופורט. **אחיו:** ר' נחום. **נשותיו:** מרת יאכט (זיווג ראשון- בתו של הגביר ישראל יוסף קלוגר עימה התחתן בהיותו כבן 19). מרת רייזל (זיווג שני, בתו של ר' משה ליברמן פרנס קהילת קאשוי). **בניו:** ר' יעקב (כיהן כר"מ בישיבת 'כוכב יעקב' בטשעבין), ר' ישראל יוסף (כיהן כר"מ בישיבת 'כוכב יעקב' בטשעבין). **בנותיו:** מרת רייזל (נשאה לר' ברוך שמעון שניאורסון, מח"ס 'ברכת שמעון'), מרת לאה (נשאה לר' ברוך הלברשטאם מזקיקלוב הי"ד שנרצח בשואה, בנו של ר' סיני מז'מיגראד), מרת יוטא (נשאה לר' חיים טננבוים), מרת מינדל (נשאה לר' שלמה זלמן גולדשטוף). **מתלמידיו:** בניו, ר' משה הלברשטאם (בעל שו"ת דברי משה). **מספריו:** ישו"ת דובב מישרים- שיעוריו ופסקיו של הצדיק. על תולדותיו נכתבו הספרים הבאים: הגאון מטשעבין, רבותינו, כוכבי אור, שר התורה, בצילו חימדתי- במחיצתם.

על ידיעותיו בתורה התבטא ה'חזון אי"ש' זצ"ל: "הרבי מטשיבין מטייל בש"ס ובפוסקים כמו שאנו מסובבים את האצבע על כף היד" והדגים זאת על כף ידו, והוסיף לומר: "כך הרבי מטשיבין מטייל בתורה הקדושה!".

על ענותנותו המופלאה של רבנו ניתן ללמוד מהסיפור הבא: כשהגיע רבנו לירושלים, הכירו כל גדולי התורה ושוחריה בגדלותו והרבו לשבחו. בחג השבועות התפלל עם ה'אמרי אמת', והאדמו"ר מגור נתן לו את העליה של 'עשרת הדברות', והתבטא: "היום הוא יום מתן תורה, ואנו מכבדים את עשרת הדברות עם התורה עצמה (כשהוא מתכוון על רבנו מטשיבין)". ר' דב בעריש הגיב: "לא ידעתי שבגור מתלוצצים!".

רגישותו של הרב הייתה מופלאה. כאשר באו והודיעו לרב על פטירת רעייתו הראשונה בשנת ה'תש"ז, עטפו אותו קדרות ויגון לרגעים ספורים אך מיד התעורר ושאל: "מה מצב האשה החולנית, ששכבה במיטה הסמוכה לצידה בבית-הרפואה באותו החדר, האם לא התרגשה מדי, חס וחלילה, מפטירת שכנתה לחדר?".

בימי מחלתו האחרונה, כשהוא מרותק ונמצא על ערש דוי וקודח מחום, הגיע אליו אחד מעסקני חסד בירושלים לדבר בעניין תמיכה וסיעוד למשפחה סובלת. הרב התרגש ואמר לו: "אין לי מנוח אף לרגע בגלל מצוקתם", ובדברו זלגו עיניו דמעות מרוב צער כאילו מדובר בעצמו.

לקראת סוף ימיו נחלש מאד ובכדי לסייע בעדו הביאו לביתו תלמיד, שישן שם ויעזור לו בכל צרכיו. פעם אחת באמצע הלילה, כשהרב שכב על מיטתו ביקש באופן פתאומי מהבחור לגשת אליו, הלה נבהל, שמא קרה משהו ומיהר לגשת אליו. אמר לו הרב בקול צרוד, שהוא מבקש ממנו מחילה על הטרחה, "אולי תוכל בבקשה להביא לי את הספר 'נודע ביהודה' מהדורא תניינא"? הבחור מיהר למלא את הבקשה והביא את הספר. הרב פתח בתשובה העוסקת בדיני טריפות, עיין בה מעט ושוב סגר את הספר. שאר הלילה עבר כרגיל בלי שום דבר מיוחד. בבוקר הגיע חתנו של הרב רבי ברוך שמעון שניאורסון ושאל את הבחור: "איך עבר הלילה?" הבחור ענה, שהכול היה בסדר, וסיפר את המעשה עם הספר. כאשר נכנס חתנו לחדר שאל אותו לפשר הדברים. ענה הרב ואמר: חז"ל אמרו (כתובות ע"ז): אשרי מי שבא לכאן לעונה"ב ותלמודו בידו. עכשיו שהגעתי לגיל מבוגר, אני מתכוון לאותו מבחן, שבוחנים את האדם בעולם האמת לדעת, אם תורה בידו אם לאו. חזרתי במוחי על תשובות ה'נודע ביהודה', ובאמצע אחת התשובות נעלם ממני לשוני, ולכן רציתי לעבור על הדברים מתוך הספר".

הרב משה לוי זצ"ל - נולד בת"א ב-ד' שבט ה'תשכ"א (1961). בצעירותו למד בישיבת היישוב החדש ולאחר מכן עבר לישיבת כיסא רחמים. בגיל 22 מונה כר"מ בישיבה למרות שעדיין לא היה נשוי. לאחר נישואיו החל מוסר שעורים בהלכה ובאגדה ברחבי הארץ. כשהקימה ישיבת כיסא רחמים את בית הדין "משפט וצדק" נתבקש לכהן בה כדיין, בתחילה סירב בטענה שהדבר יגרום לביטול תורה, ולבסוף הסכים, ואכן כיהן בה מספר שבועות. **כשראה שאכן הדבר גורם לביטול תורה, התפטר מתפקידו כדיין.**

ענוותן מופלג. התרחק וברח מן הגאווה כמפני האש. למרות שסבל מגיל צעיר מייסורי מיעיים המשיך להפיץ תורה בכל הארץ. בשיעורו הקבוע בחולון בימי שישי היו מגיעים ת"ח גדולים וביניהם הרב אברהם יוסף רב העיר חולון. ניצל כל שנייה בחייו ללמוד תורה. **ידוע כבעל מופת.** שימש כסנדק בעשרות מקרים בהם הרופאים טענו כי התינוק יוולד עם מום הבטיח הרב כי הוא יהיה הסנדק והכל יהיה בסדר - ואכן כך קרה.

ענוותן מופלג. השכין שלום-בית בין זוגות רבים. בעל חסד מופלג. הרבה להטיב. זיכוי הרבים היה תמיד לנגד עיניו. הקים בבני ברק בית-כנסת בשם "יוסף דעת" על שם אביו. נכתב עליו ספר בשם 'והאיש משה' המתאר את הביוגרפיה שלו. **מין הגאון הרב עובדיה יוסף צוק"ל העריכו רבות ואמר כי הוא יהיה הפוסק של הדור הבא.** לצערנו לא זכינו לכך והצדיק נפטר ממחלת מעיים ב-י"א חשוון ה'תשס"א (2001). ציונו בבני-ברק. חי כ-39 שנים. **הגאון הרב מאיר מאזוז זצ"ל (ראש ישיבת כסא רחמים בבני-ברק) בהספדו אמר כי נשמת הרמח"ל התנוצצה בר' משה.**

אביו: ר' יוסף. **אמו:** מרת רחל. **מספריו:** **ימנוחת אהבה** - הלכות שבת **ימלווה ה' -** הלכות ריבית **יברכת ה' -** הלכות ברכות **יתפלה למשה -** שו"ת בנושאים הלכתיים כגון: אורח חיים ויורה דעה **יוסף דעת** - חקירות ומערכות בנושאי חזקה **ידבר השמיטה** - בעניין היתר המכירה.

הסיפור הבא מראה בעליל, מהי כוחה של תפילה ומגלה כי הצדיק היה בעל רוח-הקודש. המעשה אירע בשנת ה'תש"ן (1990) עם הרב דניאל משיח שליט"א, אז תלמיד ישיבת 'כסא רחמים'. הרב משיח חלה במחלת הצהבת וכבדו לקה אנושות, עד שנותר ממנו בסך הכל 2%. שבוע ימים הוא שכב בבית החולים 'בילינסון' ללא הכרה.

במצב כזה הברירה היחידה הנה לערוך השתלת כבד, אך בשל הסיכונים הרבים, התנגד מרן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז זצ"ל לבצע את ההשתלה הקריטית בארץ. כמפלט אחרון, הטיסוהו בבהילות להשתלת כבד בפאריז, בלויי אברך מהישיבה (הרה"ג ר' יוסף בוכריץ הי"ו) ושני רופאים בכירים מבלינסון (האחד יהודי ומשנהו ערבי).

כאשר הגיעו לבית החולים בצרפת, סירבו הרופאים לבצע את ההשתלה. "הוא כבר בגדר מת", טענו, "חבל על הכבד שיושתל...". לבסוף, בהשתדלות אנשי ועד ישיבת 'כסא רחמים' בצרפת, הרופאים נתנו את הסכמתם לדבר. ובעוד מתרחשת הדרמה הרפואית בצרפת, התארגנו בישיבת 'כסא רחמים' לתפלות ו'תיקון כרת' לרפואת חברים אהובים... בחצות הלילה של יום חמישי הגיע רבו, הגאון רבי משה לוי זצ"ל, לישיבה לתפילה בוקעת רקיעים יחד עם תלמידי הישיבה. לאחר התפילה המיוחדת, ליוו מספר תלמידים את הגאון רבי משה לביתו. **לפתע, עצר מהילוכו וכמי שקיבל בשורה משמחת, פנה אליהם בהתלהבות: "ברוך ה'! התלמיד בריא ושלם ויחזור לישיבה ללא ניתוח!"**

התלמידים עמדו משתאים. הן רק עתה סייעו את התפילה, וחברם נמצא עתה בבית-החולים במצב קשה, וכאן מדווח להם רבנו בבטחה ובידיעה ברורה, שהתלמיד בריא ושלם?! הגיע הבוקר ועימו הבשורות הטובות, כאשר אמר רבנו... הידיעות מצרפת סיפרו, כי **כאשר באו להשתיל את הכבד בגופו של החולה, אירע נס רפואי בלתי מוסבר, והכבד שב לפתע לפעול מחדש.** כעבור שלושה ימים, פקח החולה את עיניו, והחל לדבר עם הסובבים.

הרופאים, שהיו המומים מהנס הפלאי, שמעולם לא התרחש כמותו, אמרו לאברך שהתלווה לחולה: **"תמסור לראש הישיבה שלכם, שימשיך לקרוא תהילים"**. הרופא היהודי התפעל מאוד ואמר: **"עכשיו אני רואה את ה'", ואילו עמיתו הערבי ביקש לעומתו להתגייס כהלכה.** ב"ה, כי לא תמו חסדיו, הבחור החולה התרפא והחלים לחלוטין.

בנס רפואתו הוא שבר שיא של כל הזמנים ברפואת הכבד. עד אז כבד חזר להתרפא רק אם נותר ממנו לפחות 33%, ואילו לחולה זה נותרו רק 2% וברוך ה' הבריא והחלים. כיום הרב משיח שליט"א הינו תלמיד חכם ופוסק חשוב, המשמש כבדוק שו"תים בישיבת 'כסא רחמים'. כה ייתן וכה יוסיף בבריות גופא ונהורא מעליא.

בשנת ה'תש"ס (2000), חיבר הרב משיח ספר שאלות ותשובות, בשם "כרם חמד", ובהקדמה לספרו הוא מספר את נס חייו במלים נרגשות-אגב, לצורך התשלום על ההשתלה, נאספו עשרות אלפי דולרים מעמך בית ישראל. כיוון שב"ה התבטלה ההשתלה, סברו, שאולי כיוון שהכסף כבר נתרם, יעבירוהו לצורך החזקת הישיבה. שאלו את פי מרן ראש הישיבה הגאון ר' מאיר מאזוז זצ"ל, ומיד פסק, **שכיוון שדעת התורמים הייתה לצורך ההשתלה, לפיכך צריך להשיב להם את הכסף שתרמו.** וכך היה.

האדמו"ר הרב מנחם נחום טברסקי מצ'רנוביל- נולד בשנת ה'ת"צ (1730) בעיר נורנסק (במדינת ווהלין שבמערב אוקראינה). בעודו ילד התייתם מאביו. בחינוכו טיפל דודו רבי נחום, אחי אביו. דודו הכיר בכשרונותיו המעולים של הנער ושלח אותו ללמוד תורה באחת הישיבות הטובות בליטא. רבינו הצטיין ביותר והיה בין בחירי התלמידים. כשהתבגר ונשא אישה התפרנס ממלמדות, שאפשרה לו גם להקדיש מעתותיו לתורה, להרחיב את ידיעותיו ולקנות בה שלמות. רבינו לא מצא את סיפוקו בלמוד הנגלה, נפשו נמשכה אחר תורת הרז. התעמק בקבלת האר"י ותלמידיו, ואף התחיל לנהוג כמותם בחיים, בסיגופים ובתעניות. כשהתפרסם הבעש"ט, ושיטתו החדשה נודעה ברבים, נסע למיזבז' בכדי לתהות על קנקנו והפך להיות תלמידו.

רבינו ניחן במתק שפתיים. לפיכך סובב בערים ובכפרים, ובנועם מדברותיו והליכותיו בקדושה רכש לבבות לתורת הבעש"ט. בנסיעותיו אלה שם לבו גם למצבם הכלכלי והרוחני של אחינו, ובמיטב יכולתו עשה לתיקונן ושיפורן. על אף היותו עני מרוד עסק תמיד בצדקה ואת פרוטותיו האחרונות הוציא לעניים ובייחוד למצוות פדיון שבויים. גם כשימש כאדמו"ר בצ'רנוביל חי בעוני, אולם תמימותו, ענוותנותו ויחסו הנפשי לזולת שימשו מופת לרבים. מייסד חסידות צ'רנוביל. מחסידות זו יצאו ענפי חסידות אחדים המונים כיום אלפי חסידים, בהם: סקווירא, צ'רנוביל, ורחמסטרביקא. נפטר ב-י"א חשוון ה'תקנ"ח (1797). חי כ-67 שנים. ציונו בצ'רנוביל. בנו, ר' מרדכי המשיך אחריו והיה האדמו"ר השני לחסידות זו.

סבו מצד אביו: ר' נחום גאון (שהיה צדיק נסתר) **אביו:** ר' צבי הירש. **מרביתו:** הצדיקים ר' ישראל בעל שם-טוב, ר' דוב בער ממזריטש. **אשתו:** מרת שרה (נכדתו של ר' יצחק שפירא, הרבי בלובלין). **ילדיו:** ר' מרדכי (המגיד מצ'רנוביל), ר' משה (נפטר בחיי אביו), מרת מלכה (נישאה לר' אברהם בן הרב צבי, המגיד מקאריסטשאו). **מספריו:** ימאור עינים יישמח לב.

פעם אחת, התארח רבינו בשבת קודש אצל הרה"ק ר' שמעון שלמה זצוק"ל (אביו של הרה"ק מסאוואראן זיע"א). בערב שבת הדליקו נר גדול, כדי שידלק כל הלילה. באשמורת הבוקר כאשר קם רבינו משינתו, היה עוד חושך בחוץ. רצה הצדיק לצאת מהבית. ראו ר' שמעון שלמה ובני ביתו שרבינו הולך וממשש כהולך באפילה. שאל רבינו: "למה לא הדליקו נר גדול שיאיר לכל הלילה?", והיה לפלא בעיניהם, כי הנר עדיין היה דולק והיה אור בבית. אולם תיכף אח"כ, דרשו וחקרו, אודות הנר, והתברר להם, כי הנר כבה באמצע הלילה, ואחד ציווה למשרתת הנכריה, שתדליק את הנר בליל שב"ק, וע"כ לא האיר הנר, לרבינו, ולא ראה כלום לאורה.

פעם אחת שבא רבינו אל הבעש"ט היה חורף קשה ושלגים מרובים. שאל הבעש"ט את רבינו, למה הרעיש את כל העולמות בתפילת מנחה. סיפר רבינו שנסע עם בעל עגלה נכרי ומגודל הקור מת הנכרי. כשראו הערלים שבכפר, שהנכרי מת העלילו עלי, שאני הרגתי אותו ורצו להרוג אותי, ביקשתי מהם, שיניחו לי להתפלל ואח"כ יעשו כרצונם. התפללתי תפילת מנחה בכוונה גדולה. לפתע קם הנכרי המת על רגליו ואמר לערלים: 'מה אתם רוצים מהיהודי הזה, הוא לא הרג אותי רק הקור הרג אותי!'. ותיכף ומיד נפל בחזרה על הארץ ומת, הערלים חיכו, שאגמור את תפילתי וניגשו אלי וסיפרו את הפלא ופייסו אותי, והיה קידוש ה' גדול.

בכל בוקר אשתו לבשה את פרוות הכבשים היחידה, שהייתה ברשותם. כאשר שבה מהשוק רבינו התעטף בפרווה ויצא לביהמ"ד. **למרות הפצרות מקורביו העשירים להעניק לו דירה,מלבושים מכובדים ואת כל צרכיו בהרחבה.** רבינו סירב לכך והשיב, כי מי שחפץ להיות חסיד עליו לקיים את הנאמר בפרקי אבות: 'כך דרכה של תורה, פת במלח תאכל...'. והרי לא נאמר 'דרכיה' ברבים אלא 'דרכה' ביחיד כלומר – זו הדרך היחידה ולא קיימות דרכים אחרות.

ויפר בנו, ר' מרדכי: לפני שהסתלק אבי לעולם העליון שאלתי אותו: "מי ילמד אותי עכשיו תורת ה', כמו שלמדתי עד כה?". **השיב אבי שיבוא אלי בכל יום בחלום ללמוד עימי תורה- וכך היה.** פעם אחת חודש ימים לא בא אלי אבי הק' ללמדני תורה. הצטערתי על זה. לאחר שלושים יום הגיע אבי וסיפר לי, שהסתלק צדיק גדול מלעלוב ושמו ר' דוד שכל ימיו לא אמר ד"ת על שולחנו לפני חסידיו למרות שהיה מלא וגדוש בתורה ובחכמה. ע"כ כיבדו אותו בעולם העליון לדרוש במתיבתא דרקייעא שלושים יום. כל נשמות הצדיקים הלכו לשמוע את דבריו, וע"כ לא יכולתי לבוא בחלום, כי לא נתנו לשום נשמה רשות לרדת למטה בעת הדרשה.

מסופר, שפעם הגישו לפניו בטעות חלב עכו"ם ורבינו לא ראה את החלב. לאחר שהתברר מקורו - שאלו, מניין ידע ואמר, שכלל לא ראה את החלב שהגישו והסביר ע"פ המשנה במסכת ע"ז "חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו" שאפשר לפרש שאין ישראל רואה חלב עכו"ם.

ויפר הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק, שהרה"ק ר' דוד מטאלנא סיפר שאביו הרה"ק ר' מרדכי מצ'רנוביל זי"ע סיפר לו, שאביו (רבינו) בכל יום לאחר פטירתו למד עימו. כך במשך תקופה ארוכה, עד שהפסיק לבוא אליו. כעבור תקופה שוב הופיע ללמוד עמו. שאל ר' מרדכי: "מדוע הפסיק לבוא אלי?". ענה, שכל זמן שיכל לסבול את אוויר העולם ירד אליו. היות שהתעלה כל-כך, אין עוד באפשרותו לרדת לעולם השפל. שאל ר' מרדכי: "א"כ, מדוע היום כן הגיע אלי?". השיב אביו: "היום נפטר בברדיטשוב יהודי בשם יהושע אלעזר חודרוב, שבמידת החסד היה חד בדרא. הכריזו בשמיים שכל אלו שעסקו בגמילות חסדים החל מאברהם אבינו ועד הדור האחרון, צריכים להשתתף בהלווייתו. היות שעסקתי בפדיון שבויים, שלחו גם אותי. היות שהייתי כבר כאן, באתי אליך. אבל אין זה אומר, שאמשיך לבוא בכל יום."

הגאון הרב נתן צבי פינקל (השני) זצ"ל - נולד ב-ה'תש"ג (1943) בשיקגו שבארה"ב. נקרא על שם אבי סבו, ה'סבא מסלובודקה' (מגדולי ראשי הישיבות בליטא ובארץ ישראל). בתחילת שנות ה-60 נסע ללמוד בישיבת מיר בירושלים. בישיבה שהה תחת חסותו של אחי סבו, הגאון הרב אליעזר יהודה פינקל וכן למד בחברותא עם הגאון הרב חיים קמיל, שהחשיב לרבו. לאחר פטירת חמיו בשנת ה'תש"ן (1990), התמנה במקומו לראש ישיבת מיר בירושלים. בשנת ה'תשמ"ח (1988) לקה בפרקינסון ומאז סבל במשך שנים ממחלת ניוון שרירים קשה והיה מרותק לכיסא גלגלים.

למרות חוליו והקושי הרב רבינו פיתח את הישיבה והפך אותה לישיבה הגדולה בישראל ולאחת משתי הגדולות בעולם כולו (לצד ישיבת לייקווד). תחת הנהגתו הישיבה פתחה סניף ברמת שלמה בירושלים ואת ישיבת מיר ברכפלד בשכונת אחוזת ברכפלד במודיעין עילית. בשנת ה'תשס"ג (2002) התמנה כחבר מועצת גדולי התורה של דגל התורה. מידת האמת היתה נר לרגליו. דאג לכל אחד מהישיבה במסירות נפש כאילו הוא בנו. נפטר ב-י"א מרחשוון ה'תשע"ב (2011). חי כ-68 שנים. בהלווייתו השתתפו למעלה ממאה אלף איש. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. בנו ר' אליעזר יהודה התמנה למלא את מקום אביו.

אביו: ר' אליהו מאיר. **אמו:** מרת שרה פינקל. **אשתו:** מרת לאה (בתו ר' בנימין ביינוש פינקל, ראש ישיבת מיר וכן דוד של אביו). **מרביתיו:** ר' אליעזר יהודה פינקל. **חברותא:** ר' חיים קמיל. **ילדיו:** ר' אליעזר יהודה (שימש כאחראי על "חבורה" חסידית בישיבה וכן מילא את מקום אביו בראשות הישיבה), ר' אברהם ישעיהו (ראש בית המדרש 'פרידמן'), ר' שמואל ('משיב'), ר' חיים תנחום (אחראי על ה"חבורה" החסידית וכן משמש כמשיב' בישיבת מיר ברכפלד), ר' שמריהו (מנהל בישיבת מיר ברכפלד). **חתנו:** ר' נועם אלון (ראש ישיבת מיר ברכפלד). **מספריו:** **יחידושי רבי נתן צבי פינקל** - על מסכתות נדרים, בבא קמא, מכות וסוכה. **שיחות רבי נתן צבי בכל נפשך** - תולדות רבי נתן צבי פינקל

להלן סיפורים על הצדיק שמעובדים מתוך 'בכל נפשך' - בערב בו נישא בנו בכורו (ראש הישיבה שליט"א) התקיימה חתונה של אחד מבני הישיבה. ברור היה לכולם שביום שמחת בנו בכורו לא שייך שימצא זמן להשתתף בשמחה אחרת. להפתעת התלמידים רבינו יצא משמחת נישואי בנו, עצר מונית, נסע לחתונה השניה, רקד עם החתן והמחותנים רבע שעה ולאחר מכן חזר לשמחתו.

מעשה בשני אברכים מחשובי הישיבה שנדברו יחדיו לעשות שידוך ביניהם. השידוך החל 'לקרום עור וגידים' עד ששני הצדדים היו מוכנים 'לשבור צלחת'. לפתע התברר כי מסיבה בלתי צפויה עור וגידים לא נשברו. שני הצדדים חשבו שחשב בתחילה. השידוך נתקע ולא היה יכול לצאת אל הפועל. רבינו שהיה בסוד שימצא זמן להשתתף בשמחה אחרת. להפתעת התלמידים רבינו יצא משמחת נישואי בנו, עצר מונית, נסע לחתונה השניה, רקד עם החתן והמחותנים רבע שעה ולאחר מכן חזר לשמחתו.

פעם רבינו ביקש מאחד התלמידים בישיבה לבוא לביתו לצורך עניין מסוים. כשסיים לשוחח עימו, עשה חשבון והתברר שהלה הפסיד ארוחת ערב בישיבה. הוא הציע לבחור לאכול ארוחת ערב בביתו. התלמיד כמובן סירב וטען שהוא יכול להסתדר. ראש הישיבה עמד על כך שיאכל בביתו. **מכיוון שהרבנית לא הייתה בשעה זו בבית, ראש הישיבה סידר לו ארוחת ערב בעצמו.** הוא הניח לו לחם על השולחן וטיגן בעצמו חביתה. כשהבחור סיפר על כך בימי השבעה, בני הבית התפלאו. לא היה זכור להם מעולם שראו אותו מכין חביתה לעצמו, אבל למען תלמיד-אורח כנראה שונה הדבר.

בחור אחד מתלמידי ישיבת מיר בסוף זמן החורף לפני טיסתו לביתו בחו"ל הגיע להיפרד מראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל. ראש הישיבה שאל אותו: "מתי הטיסה?" הבחור השיב: יום אחד לפני סיום ה'זמן'. תוך שהוא מסביר שהוא נוסע ביום זה משום שהוריו השיגו לו טיסה שרק ביום זה היא זולה יותר בשבע מאות דולר מאשר טיסה למחרת. כשרבינו שמע זאת, הוא הכניס את ידו לכיסו והוציא סכום של שבע מאות דולר ומסר לתלמיד ובלבד שיוכל להישאר יום נוסף של לימוד תורה בישיבה.

הבחור בא במבוכה. הוא ניגש לאחד מראשי הישיבה הגאון רבי רפאל שמואלביץ ושאל: "מה עלי לעשות?". רבי רפאל השיב לו: "דע לך, אצלך זה עניין של כסף ואכן על כסף ניתן להתמקח. אולם אצל ראש הישיבה הנידון הוא תורה, ועל עוד יום של תורה בישיבה לא ניתן להתמקח איתו...".

פעם ביקשו מרבינו לחתום על עניין שהיה יכול לעזור מאוד לישיבה בהשגת תקציבים. המסמך לא היה חלילה שקרי, אלא שגם אמיתי לגמרי לא היה. רבינו שהיתה לו מידת האמת, היה נחרץ שלא לחתום בשום אופן על מסמך זה. פעם הגיע תקציב ממשלתי של מיליון שקל לישיבה מאחד ממשרדי הממשלה, תקציב שסודר על ידי אחד העסקנים שעמל שנה שלמה להשגתו. כשהתברר לרבינו שהיתה שם התחכמות קטנה בהצהרות, לא הסכים בשום אופן לקחת את הכסף.

אחד מבני הישיבה בירושלים רצה להתקבל לסניף הישיבה בברכפלד אבל רבינו היה סבור שאינו מתאים ולכן לא קיבל אותו. **כדי שלא ירגיש אי נעימות, רבינו הציע לו לקבוע איתו סדר לימוד כל יום בחברותא.** כיוצא בזה אירע פעם שאחד מבחורי הישיבה ביקש שיקבלו את אחיו לישיבה. רבינו היה סבור שהוא לא ראוי לכך ולא קיבלו, גם במקרה זה הציע לאחי הבחור שלמד בישיבה ללמוד איתו בחברותא.

הגאון המקובל הרב נחום וייספיט לעווי משאדיק הידוע בכינוי רבי נחום שאדיקר זצ"ל – נולד בשנת ה'תקע"ג (1814). הוא ואחיו הם ראשי משפחת וייספיט בירושלים. בצעירותו למד אצל הגאון רבי שלמה זלמן ליפשיץ ובגיל שמונה עשרה שנים בלבד הוסמך על ידו. לאחר נישואיו שימש במשך מספר שנים כרבה של העיר שאדיק שבפולין (ליד העיר קאליש). בשנת ה'תר"ג (1843) עלה לארץ ישראל עם שניים מאחיו: ר' אשר למל ור' יעקב יהודה לייב (מח"ס 'בית לאבות').

לפי המסורת, עלייתם באה לאחר ששלושתם חלמו בלילה אחד כי עליהם לעלות לארץ ישראל. בירושלים הקדיש את כל זמנו ללימוד התורה כשהוא יושב רוב ימיו בצום, עטוף בטלית ותפילין. למד קבלה יחד עם אחיו והגאון רבי יוסף זונדל מסלנט. התמנה לראש כולל פולין. העמיד תלמידים רבים.

מגדולי רבני ירושלים. זקני ירושלים היו מספרים שהיו לו ולאחיו גילוי אליהו הנביא ומגיד מן השמיים. הקפיד להתענות משבת לשבת. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תרכ"ו (1865) במגפת החולירע. חי כ-51 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים בין אחיו ר' יהודה לייב והגאון מקוטנא. בשנת ה'תשמ"ג (1983) הוקם על שמו ישיבת הר"ן (ר"ת- הרב ר' נחום), על ידי צאצאו הרב צבי וייספיט. על שמו רחוב בשכונת נווה יעקב בצפון ירושלים.

בשנת ה'תשמ"ג (1983) הוקם על שמו ישיבת הר"ן (ר"ת- הרב ר' נחום), על ידי צאצאו הרב צבי וייספיט. כמו כן קרוי על שמו רחוב בשכונת נווה יעקב בצפון ירושלים.

אביו: ר' אברהם מפוזנא (תלמיד ר' רפאל הכהן כ"ץ מהמבורג ור' יוסף הצדיק, חתנו של הגאון הנודע ביהודה). **אימו:** מרת אסתר (בת רבי יצחק משלשין). **נשותיו:** מרת חיה (זיווג ראשון- בת ר' לייזר אב"ד סימפלוניה), מרת מינה-לאה ריבלין (זיווג שני- בת ר' משה מגיד ריבלין, מנהיג האשכנזים בירושלים). **מרבתי:** הגאונים ר' עקיבא איגר, ר' רפאל מהמבורג, ר' שלמה זלמן ליפשיץ (מח"ס שו"ת חמדת שלמה), המקובל ר' יהודה כהן. **ילדיו (מאשתו הראשונה):** ר' שלמה זלמן בהר"ן (ממייסדי שכונת מאה שערים ושכונת נוספות. שימש כחבר בית דינו של המהר"ל דיסקין), ר' אברהם אליעזר, מרת רחל יוכבד (נישאה לר' יהודה ברגמן). **ילדיו (מאשתו השניה):** ר' אשר לעמיל בהר"ן, מרת אסתר גיטל קורפו, ר' דוד בהר"ן. **מספריו:** **יאבני קודש**- על מסכת בבא מציעא **יאבני קודש**- שו"ת **בית אבות יאמרי בינה**- שו"ת.

רבינו גר בשכונת 'שערי חסד' בירושלים. הצדיק נהג לצום מערב שבת לערב שבת ושקד על התורה הקדושה יומם ולילה בהתמדה נפלאה בלי שהצום יפריע לו. היו לו בנים וארבעה אחים שכל אחד היה גדול בפני עצמו. אחד מבניו, ר' שלמה זלמן סיפר שאביו, ר' נחום, נהג ללכת בכל יום שישי אחר הצהריים לומר שיר-השירים, שכן בזמן זה יורדת השכינה לכותל ועת רצון לומר אז שיר השירים.

פעם כשהיה בחור צעיר בן שלוש-עשרה או ארבע-עשרה, הלך עם אביו כהרגלו ביום שישי אחר הצהריים לכותל. שם בכותל ישנן מדרגות מסוימות, כשהגיעו לשם פגשו יהודי שנראה פשוט ורגיל ככל יהודי. בשלב זה נפרדו האב ובנו. אביו והיהודי פסעו יחד לכותל כאשר הוא ר' זלמן הצעיר היה צריך להמתין שם לשובם.

אחר פרק זמן אביו אמר לו שיכול להצטרף אליו. היהודי ההוא שפגשו לא היה שם כבר. הוא נבהל והשתומם איך נעלם היהודי, הרי הוא לא ראה אותו חוזר? אבל הוא שתק, הוא לא העז לשאול את אביו. אביו מעצמו שאל אותו שירים לומר שיר-השירים אם הוא ראה את היהודי ההוא. כשנענה בחיוב, אביו אמר לו כשבת שחוק מרחפת על שפתי: "אשרי מי שנתן לו שלום".

זקני ירושלים סיפרו, שהמקום שהתגלה אליהו הנביא אל רבינו היה באותה פינה בכותל המערבי שבה היה בוכה רבות על החורבן עד שנעשתה גומא מדמעותיו. כמו כן מסופר שבליל הסדר, בנו רבי זלמן שם לב לשינוי מראה פני אביו הקדוש. הבן שאל ברמז לפשר הדבר, ואביו הגה"ק רבי נחום זיע"א אמר: "הנה זה עתה הופיע כאן אליהו הנביא".

בנו הגה"צ רבי דוד בהר"ן זיע"א נשאל על ידי אחד מבני משפחתו האם נכונה המסורת בירושלים שהיתה לאביו הגה"ק רבי נחום זיע"א מדרגת 'גילוי אליהו' שהרי אצל אנשי ירושלים היה פשוט וידוע שהגה"ק רבי נחום זיע"א היה רגיל בכך. הגה"צ רבי דוד בהר"ן זיע"א השיב: "גילוי אליהו? לאבי היה הרבה יותר מזה. הרי היה לו 'גילוי שכינה'!"

פעם אחת בתו של רבינו חלתה מאוד וכמעט הגיעה עד שערי מוות. בר"ה לפני התקיעות אביה הגה"ק רבי נחום זיע"א עלה לבית וישב שם בעיניים עצומות ובדבקות נוראה. הוא אמר לה שאם תראה את אִמָּה ע"ה, לא תיתן לה את ידיה, רק לזו שיושבת לידה. מיד נתנה את ידה ליושבת לצידה והתרפאה. לאחר מכן סיפרה שאכן היא ראתה כי אִמָּה הגיעה מעולם העליון והושיטה לה יד.

הגאון מרן ר' שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל סיפר כי בערב שבת אחת, כשרבינו הלך לקרוא את מגילת שיר השירים בכותל המערבי, הוא השתהה בכותל המערבי יותר מהרגלו. בנו רבי שלמה זלמן שאל את אביו: "אבא, מדוע אתה מתמהמה?". אביו אמר לו: "בפולין נפטר אחד מגדולי התורה שהיה הרב מקויל בפולין, שמו הגה"ק רבי שלמה פוזנר זיע"א. הלווייתו עתידה לעבור בכותל המערבי". לאחר זמן התברר שאכן באותה שעה נפטר הרב מקויל בפולין, שהיה מגדולי התורה בדורו.

בנו ר' דוד בהר"ן זיע"א סיפר, שבשמחת נישואי אחד מבני משפחתו קם אביו ושתה 'לחיים' ואמר שברגעים אלו מת צורך כל היהודים, הצאר ניקולאי. לאחר זמן התברר שאכן באותה שעה מת ברוסיה הצאר ניקולאי. (הסיפורים מתוך 'גדולה שימושה' - מאת ר' צבי וייספיט)

הגאון רבי בן ציון מרדכי חזן זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ו (1875) בבגדאד (בבל). גדל בביתו של רשכב"ג החכם המקובל ר' יוסף חיים זצ"ל. בהיותו כבן 28 שנים עלה לארץ ישראל בעצת הבן איש חי, כי בשל קולו הערב (שימש כחזן של הבא"ח) דרש ממנו המושל הערבי להיות מואזין במסגד. בהגיעו לארץ השתכן בשכונת הבוכרים בירושלים. שם המשפחה שונה מ'נחום', מאחר שהשלטונות בארץ החליטו, ששם המשפחה יהיה 'לחזן' בשל קולו הערב. עסק בצרכי ציבור. הקים את הישיבות 'מעין גנים' ו'שושנים לדוד'. מונה להיות אחראי על בניית הקליניקה 'חסד לאברהם' בחברון (ע"ש אביו של הנדיב ר' יוסף אברהם שלום מכלכותא בהודו. כיום נקרא 'בית הדסה').

מונה ע"י הבא"ח לנצח על מלאכת הקמת ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה מכספי הנדיב ר' יוסף שלום מכלכותא (ה'בן איש חי' יעץ לנדיב לתרום את כספו למטרה זו והלה תרם 30,000 לירות זהב). הערבים ביקשו להרוג את רבינו בטענה, שהקרקע היא רכוש הוואקף (הקדש). המשרד הבניה התאפשר לאחר שדגל בריטי הונף מעל המקום, יען כי הנדיב היה נתין בריטי. הבנייה ארכה כעשר שנים כולל הפסקה בימי מלחמת העולם הראשונה, ובשנת ה'תרפ"ג (1922) נסתיימה. אז עזב את שכונת הבוכרים, התגורר במתחם הישיבה וניהל אותה עד יומו האחרון. רבינו עמד בקשר הדוק עם הבא"ח והיה המקשר בינו ובין ר' אליהו מני (רבה של חברון). הגיה את כל ספרי הבא"ח והביאם לדפוס בארץ. תואר פניו והקדושה הנסוכה על פניו הביאו אפילו את הגויים להעריכו ולכבדו. שימש כחזן בבית הכנסת 'איסטמבולי' הגדול ברובע היהודי.

ר' עובדיה יוסף זצ"ל זכה להיות בן בית בבית רבינו. דרשן מופלג. דרש בשכונת נחלת ציון ואח"כ דרש בביהכנ"ס רבן יוחנן בן זכאי ברובע היהודי. חשש מפני הגזל. **גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו עליו ונושעו. ברכותיו עשו פרי. מפורסם כמרפא חולים, מסיר פחדים ופוקד עקרות מכל מקום לא היה מוכן לקחת כסף בשום פנים. בעל רוח-הקודש. ידע את יום פטירתו. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תשי"ב (1951). חי כ-76 שנים. ציונו בבית העלמין סנהדריה בירושלים.**

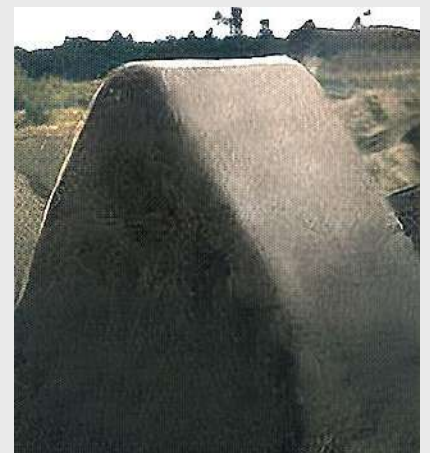
אביו: ר' מרדכי. **אמו:** מרת רחל. **מרבותיו:** המקובל חכם ר' יוסף חיים (בעל ה'בן איש חי'), המקובל חכם ר' שאול דוויק הכהן. **בניו:** ר' יוסף חיים (ע"ש רבו ה'בן איש חי'), ר' מרדכי ז"ל, ר' מאיר (אחיו התאום ר' עקיבא נפטר בילדותו) ור' אביחיל הי"ו. **מכתביו:** את דרשותיו, שדרש במשך ארבעים שנה, ערך כדי להדפיסם, אך כל כתביו אבדו עם נפילת הרובע.

להלן סיפורים, שהביא ידידי ורעי ר' דניאל אלול בספרו '**אורח צדיקים**': אמו של רבינו ילדה שני בנים והם נפטרו ל"ע יום לאחר הברית. כשהרתה בפעם השלישית חששה, שגורל בנה השלישי (רבינו) יהיה כאחיו, ופנתה למעונו של ראש גולת ישראל בבבל ר' יוסף חיים בעל ה'בן איש חי'. בבואה שטחה לפניו את בקשתה, שיתפלל על העובר שלא ימות כאחיו. ה'בן איש חי' בירך ואמר לה, שיחיה בעזרת ה'. כעבור זמן ילדה בן במזל טוב וביום השמיני נכנס בבריתו של אברהם אבינו. למחרת הברית החל הילד לפרפר, והחשש לחייו גבר. אמו לקחה אותו לבית ר' יוסף חיים ואמרה בבכי **שחיי הילד בסכנה, ונראים בו סימני גסיסה**. אמר לה הצדיק: "הניחי את הילד אצלי, ואני אגדל אותו כבן". האם השאירה אותו בבית הרב והלכה לה. כך זכה רבינו לגדול בבית רבו. מפני כך זכה לקרבתו, למד ממנו את תורת הנגלה והנסתר וזכה לרכוש לעצמו רבות מהליכותיו של הבא"ח. (מפי בנו ר' אביחיל הי"ו). ממשיך מורשת אביו בביה"כ 'אהל יעקב' ברמת גן)

על העובדה שרבינו ידע יום פטירתו, ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא: כמעט ארבע שנים עברו מאז נפל הרובע היהודי בעיר העתיקה בידי הלגיונרים הירדנים. באותה העת, מאז חורבן ישיבת 'פורת יוסף' ברובע, למדו תלמידי הישיבה בשכונת הבוכרי. רבינו עבר להתגורר בקטמון. היה זה ביום ראשון, י"ב חשוון ה'תשי"ב. בנו ר' אביחיל יצא לעבודתו. רבינו אמר לאשתו כי הוא רוצה לנסוע לישיבת 'פורת יוסף'. היא טענה שהדבר קשה ושלא כדאי לו לטרוח כעת ולנסוע עד לשם. אולם רבינו אמר, שכבר מלפני ראש השנה לא ביקר בישיבה ונכספה נפשו להגיע ולבקר בה. הצדיק נסע בשני אוטובוסים להגיע לישיבה. בישיבה פגש את כל הרמ"ם וביקש מהם מחילה. הוא התנצל ואמר כי הוא חושש שמא נתפס במישהו, והגם שהיה זה לשם שמיים מכל מקום רואה הוא צורך לבקש את סליחתם **מכיון שהוא יודע כי שעותיו ספורות בזה העולם**. הרמ"ם סיברו להאמין למשמע אזנם, וביטלו את דבריו. רבינו החזיק בדעתו, וביקש, שיתפללו עליו שלפחות יזכה להגיע עד לביתו. הרב סיים את דבריו ויצא מהישיבה. ר' יהודה צדקה לא היה רגוע ויצא אחרי רבינו באוטובוס הבא. ר' בן ציון הגיע למפתן ביתו, נשק למזוזה וזעק "חטאתי עוונתי פשעתי..." (וידוי) וקרא שמע ישראל. הוא לא רצה, שאשתו תהיה נוכחת בשעת פטירתו - ולכן ביקש ממנה, שתכין לו כוס חלב. אחר שחיממה את החלב והביאה לו את הכוס - ראתה, שכבר נפטר. עד רגע מותו לא כהתה עינו ולא נס לחו. **בהלווייתו השתתפו למעלה ממאה אלף איש**. אחר ההלוויה באו לרב יהודה צדקה ואמרו לו בחלום, שהיה **לרבינו ניצוץ מנשמת דוד המלך ע"ה**. כמו כן סיפרה אשתו שארבעה ימים לפני פטירתו **ביקש, שתקדים את יום כביסה ליום ראשון** (במקום יום שני) כי לא תהיה פנויה ביום שני (ולא גילה לה מדוע). **במוצש"ק האחרון לחייו הלך לדירות בניו וברכם בלא להסביר מדוע**. והיה זה פלא, משום שלא היה רגיל לבקרם. (מפי בניו ר' יוסף חיים ור' אביחיל הי"ו)

כאשר רבינו היה עובר ברחוב היו הסוחרים הערבים קמים לכבודו. כשנפל הרובע היהודי בידי הירדנים, היה רבינו זה שהסדיר את תנאי הכניעה והפינוי של תושביו, כדי שלא יאנה להם כל פגע ונשא את הדגל הלבן יחד עם הרב מינצברג, מוכתר הרובע (ראש הקהל). כשראהו המפקד הירדני, עמד מפניו, והסביר לחייליו, שראה לפניו דמות מיוחדת של מלאך.

כשבנו הגדול חזר לישיבה לבקר את אביו הגיע השמש ר' מימון סודרי עם מגש של כוסות תה עבור תלמידי הישיבה, והגיש כוס לרבינו. כשראה את בנו של הרב- הגיש גם לו כוס תה. רבינו זעק ואמר לו: "אין לו רשות לשתות כוס זה, כי כבר אינו תלמיד בישיבה וכסף הישיבה הינו של הקדש. והוא יכול לשתות בבית".

הרב המקובל חכם יעקב חיים זצ"ל: נולד ב-ב' ניסן ה'תר"ד (1854). כבר מצעירותו ניכר כי לגדולות נועד ולאחר שלמד בכותאב המקומי, התקדם יותר משאר בני גילו ואביו החל ללמדו בצעירותו היה ידוע כתלמיד חכם ואף אביו מזכירו פעמים רבות חידושי תורה בשמו של בנו היניק והחכים. בשנת ה'תרס"ט לאחר פטירת אביו החל למלא את תפקיד אביו ברבנות. ניהל את קופת הצדקה של הקהילה. יסד ישיבה לבעלי בתים בשם 'מדרש בית טאקו' ואף עמד בראשה. הנהיג את הקהיל בבגדד. **חסיד ומקובל. חריף ובקי.** מפורסם כאביו הגאון במידת החסידות והפרישות. איש אלוקים קדוש. **מספרים עליו כבעל קבלה מעשית. בעל רוח-הקודש.** כל העם היו סרים למשמעתו. בעל לב טוב, אהוב ונחמד לכל. מלומד בניסים. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תרפ"ב (1921). חי כ-67 שנים. ציונו בבגדד שבעירק. בנו, ר' דוד מילא את מקומו.

אביו: הגאון המקובל חכם ר' יוסף חיים זצ"ל (בעל הבן איש חי). **אימו:** מרת רחל. **בנו:** חכם ר' דוד. מרביתו: אביו, חכם יוסף. **מספריו:** **יציצים ופרחים**- דרשות ורמזים על פי הסוד על כל התורה **יזכות אבות**- על פרקי אבות **גאון יעקב**- חידושים על אגדות התלמוד **ט"ל אורות יחיבור על קבלה מעשית**- כתב יד

מסופר על ר' יעקב בנו של הגאון ר' יוסף חיים זצ"ל כי מעבר להיותו מקובל, אף הוא השתמש בקבלה מעשית. ומעשה שהיה כך היה: ידוע כי ר' יעקב ואביו ר' יוסף למדו תורה באותו בית-מדרש. אולם הם לא ישבו יחדיו, אלא כל אחד במקומו. האם, בכל יום הייתה מכינה אוכל ומביאה אותו לבית-המדרש לבעלה ולבנה ורווה נחת מבעלה הצדיק ומבנה הקדוש ומשקידותם באוהלה של תורה.

פעם אחת הגיעה לבית-המדרש כהרגלה לתת אוכל, וקראה לבעלה ולבנה. להפתעתה הרבה, בנה לא היה שם. היא שאלה את בעלה הגאון ר' יוסף: "היכן יעקב?". אולם הרב השיב כי איננו יודע, ורק לפני דקות אחדות ראה אותו. והיה הדבר לפלא, כיוון שר' יעקב ידע שאמו מביאה את האוכל לבית-המדרש ומקפיד היה להיות נוכח.

לאחר זמן מה, ראה ר' יוסף את בנו יושב במקומו ולומד תורה. ניגש אליו אביו כדי להוכיחו על

כך שלאימו נגרם צער בשל העובדה כי הביאה את האוכל והוא לא היה שם. ושאלו: "היכן היית?". השיב בנו כי היה בחוץ-לארץ במקום פלוני (מרחק ימים רבים מבגדד). הבין אביו כי בנו השתמש בקבלה מעשית ואמר שם קדוש של קפיצת הדרך, ואמר לו: "בני, אבקשך לא להשתמש בשמות הקודש, כיוון שמי שמשמש בהם מתקצרים ימיו!".

בכל יום ר' יעקב חיים היה הולך במסלול קבוע להגיע לבית-המדרש, ותמיד השתדלו תלמידיו ללוותו כדי ללמוד ממנו בדרך. פעם אחת, בעת שהלך בדרך עם תלמידיו, ראו התלמידים מרחוק שתי ערביות העומדות מרחוק באותו מקום שהם עתידים להלך שם. והן עמדו שם בכוונה, באופן שהרב יהיה מוכרח לעבור בין שתיים.

מאחר וראו התלמידים כי אין הרב משנה את מסלול ההליכה, פנו אליו בשאלה אם ראה את הערביות מרחוק. השיב הרב כי ראה ואל להם לדאוג בעניין. הם מהליכים ואינם רואים פתרון כי אם לעבור בין שתי הגויות. אולם הם ידעו מגדולת רבנו ולא שאלו שאלות. כשהגיעו מרחק קצר לפניהן, אחת מהן התעלפה ואילו השניה רצה לעזור לה, ואז הרב עבר כהרגלו.

יפר הגאון חכם שמואל דרזי זצ"ל סיפור מופלא על ר' יעקב, בנו של הבא"ח: פעם אחת, בעת הילוכו בדרך, החליט נער ערבי לבזות את רבם של היהודים. "כיצד יתכן שרב היהודי יזכה לכבוד גדול משל אביו", חשב בלבו. מה עשה? בעת שעבר ר' יעקב, שפך עליו מים סרוחים ודלוחים.

הרב לא התייחס והמשיך לדרכו. אולם כדי ללמד את הגויים לבל יבזו את היהודים החליט ללמדו לקח. אמר הרב מה שאמר והוציא שני מסמרים מהגהינם והכניסם בכפות רגליו של הגוי. מיד החל הנער על כל צעד ושעל לקפוץ מרגל לרגל תוך כדי שהוא שואג בזעקות כאב. מיד ניגשו אליו שכניו הגויים ושאלוהו: "מה קרה?". אולם הוא אינו יכול להשיב מחמת הכאב. הם השכיבו אותו ורווח לו קמעא. מיד ניגשו לאביו שהיה מכובד מאוד בקרב הערבים וסיפרו לו מה שקרה מבנו. הוא בירר וחקר איזה ארוע קדם למה שארע עם בנו, ועדים שהיו נוכחים בעת שפיכת המים הסרוחים סיפרו לו.

"עתה נודע הדבר", השיב בפנים כאובות, "בני חסר דעת, ביקש לבזות את רב היהודים". מיד ניגש אל ר' יעקב וביקש שיעזור לבנו תוך שהוא משתטח ארצה ונופל לרגלי רבנו ובוכה על אודות בנו. אולם הרב השיב: "איני יודע מה אתה רוצה ממני!". אביו של הנער לא הרפה וביקש: "אני יודע כי הכל בגלל בני. הוא עשה מעשה אשר לא יעשה. אני כועס עליו מאוד ואני מבקש ממעלת רב היהודים שיכופר לו".

לאחר זמן מה רצה רבנו לקדש שם שמים ואמר: "שאל את בנך. אם יבטיח מהיום והלאה לא להזיק לאף יהודי, ולא רק זאת, יסייע לכל יהודי שיצטרך עזרה- אזי אעזור לו. אם לא- יכול להישאר הוא במצבו הנוכחי". על אתר הסכים כמובן הנער הערבי לדברי הצדיק. הרב התפלל ומיד יכל לעמוד על רגליו ולהלך כפי שהיה.

אביו גער בבנו תוך שהוא מפלא בו את מכותיו וזועק עליו: "כיצד העזת לעשות כן לרב היהודים? הרי בכוחו יכול הוא לגרום למיתתך!". הבן בבכי נפל לרגלי רבנו תוך שהוא מבקש סליחה, מחילה וכפרה. באותה שעה נתקדש שמו של הבורא בקרב הגויים שהיו נוכחים באותו מעמד מרטיט.

הגאון רבי יהודה יהושע צדקה זצ"ל - נולד ב-ג' שבט ה'תר"ע (1910) בירושלים. נקרא על שם סבו רבי יהודה סומך מבגדד. השם יהושע התווסף על פי חלום של אימו והשם חיים כשחלה. בילדותו התחנך בת"ת בני ציון ולאחר מכן המשיך בישיבת 'פורת יוסף'. בשנת ה'תרצ"ז (1937) החל להעביר שיעורים בישיבה במקום הגאון ר' אליהו לופס שנפטר. בשנת ה'תש"ל (1970) התמנה כראש ישיבת 'פורת יוסף'. בעל גמילות חסדים מופלאה. ענוותן. נזהר בכבוד הזולת בצורה מדהימה. דאגתו לכלל ולפרט הייתה לשם דבר. גאון בנגלה ובנסתר. נפטר ב- י"ב חשוון ה'תשנ"ב (1991). חי כ-81 שנים. ציונו בבית-העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: ר' שאול. **אימו:** מרת שמחה (בת אחותו של רשכב"ג מרן הרב יוסף חיים בא"ח). **נשותיו:** מרת פהימה בטאט (זוג ראשון- נישא בשנת ה'תרצ"ד- 1934), מרת תמר סודרי (זוג שני- בשנת ה'תשל"ט- 1979). **מרבתי:** הגאונים ר' עזרא עטיה, ר' שלמה עבו מזרחי, ר' דוד הלוי יונגרייז, ר' יעקב חיים סופר, ר' יוסף שלוש. **מתלמידיו:** הגאונים ר' בן-ציון אבא שאול זצ"ל, ר' עובדיה יוסף, ר' מרדכי אליהו (בן אחותו), ר' יהודה מועלם, ר' עמרם אזולאי, ר' ברוך בן חיים, ר' עזרא עדס, ר' יוסף עדס. **ילדיו:** ר' משה (ממשיך דרכו כראש-ישיבת 'פורת יוסף'), ר' דוד (רבה הראשי של פרס חנה - כרכור), ר' אליהו (ר"י דורשי תורה ברמת-גן), ר' שאול, ר' שלמה. מרת סימה (נישאה לגאון ר' יעקב שכנז, מו"צ בעדה החרדית הספרדית). **חתן נוסף:** ר' אבנר מרציאנו (אב"ד וראש כולל בירושלים). **ספריו:** קול יהודה- דרושים על פרשיות השבוע וחיידושים על הש"ס.

רבינו חנן את בניו ותלמידיו להיגמל בכל יכולתם מסיפור לשון הרע ומרכילות. באחד המבחנים הפומביים שערך לתלמידים, אשר גרסו בעל-פה מסכתות שלמות, לאחר שקרא הבחור המסיים את 'הדרן' והגיע למילים "שתהא תורתך אומנותנו בעולם הזה, ותהי עימנו בעולם הבא", רבינו הפסיק אותו ושאל: "מה פשר הבקשה: 'ותהי עימנו לעולם הבא'?", וכי לא פשיטא, שאדם הגורס ושונה מסכת לשמה, שהתורה תהיה עמו בוודאי גם לעולם הבא?". נאנח הרב ופירש: "אלא לפי שמובא ב'חובת הלבבות', שהמדבר לשון הרע, לעתיד ייטלו ממנו את כל זכויותיו אשר עשה: מצוות ומעשים טובים ויזקפו כולם לזכות אותו האיש שדיבר עליו. נמצא שיש מציאות כזאת שאדם למד תורה בעולם הזה, ואינה עומדת לו בעולם הבא, כי נלקחה ממנו וניתנה לחברו. אם כן, שפיר קא מצלין הכי 'ותהי עימנו לעולם הבא', דהיינו שלא ניכשל ח"ו בלשון הרע".

רבינו התנזר מהבלי העולם הזה והסתפק במועט. פעמים רבות נהג בשעת אכילתו לעשות את 'סיגוף הראב"ד' כלומר שהפסיק באמצע אכילתו. בימי שני וחמישי נמנע מאכילת בשר. ביתו היה צנוע ופשוט ואף ספה לא הייתה בה. פעם הציעה אשתו לקנות מקרר. ענה לה רבנו: "מצות כתיבת ספר תורה לא קיימתי עדיין, ואלך ואקנה מקרר?". ואכן, רק לאחר שזכה לקיים מצות כתיבת ספר תורה- קנה מקרר.

באחרית ימיו, כשהיה כבר חלוש, נצרך לנסוע למקום מרוחק ובני הבית ביקשו להשיג עבורו מכונית ממוזגת, היות שהיו אלו ימי קיץ חמים ביותר. אולם רבנו סירב לכך בתוקף ואמר, כי אין לו צורך במזגן היות שאפשר לפתוח את החלון ודי לו בזה. והוסיף ואמר: "האם ברצונכם שאקבל את שכרי בעולם הזה ח"ו? הרי כל מה שהאדם נהנה בעולם הזה, יורד לו משכרו לעולם הבא, ועל כן, צריכים אנו רק את צרכינו, ולא יותר!". רבינו חי את העולם הזה כפרוודור ותו לא, כיוון שידע, שחיי העולם הבא הם העיקר. וכך חנן את תלמידיו, שינהגו בצניעות ויסתפקו במועט ולא ירדפו אחר מותרות.

מעשה שירד הרב מירושלים עם פמליה מבני המשפחה להרצליה כדי להשתתף בשמחת נישואין של אחד מקרוביו. כשחזר לירושלים אחרי החתונה, באישון לילה, כבר הראו מחוגי השעון שהשעה קרובה לחצות. למרות זאת הרב אמר לנהג שהסיע את הרב ופמלייתו, כי יוריד תחילה את בני לווייתו סמוך למעון, ורק לאחר מכן יביא אותו לאולמי 'נוף ירושלים' בפאתי שכונת בית הכרם. לאחר מכן ביקש, מבן אחותו שיתלווה אליו. אחיינו שאל אותו: "להיכן?" השיבו: "לשמח חתן וכלה". חזר ושאל האחין: "כעת? בחצי הלילה?". ענה והסביר לו הרב: "כן, בוודאי, גם אם יראה אותנו רק אחד מבני המשפחה - דיינו!". נתמלא הצעיר סקרנות: "מי הם החתן והכלה?". סח לו רבנו, שהחתן הוא בחור מסכן, יתום מאמו, ואלמלא דחקו בו הקרובים מהרצליה לבוא ואלמלא שלחו מכונית להסיעו מן הבית, היה בלי-ספק נשאר בירושלים. והכול כדי להשתתף בחופת היתום. עם הגיעם לאולמי 'נוף ירושלים', מצאו את קהל הקרואים יושב עדיין אצל השולחנות וכולם מברכים ברכת המזון. אחר כך נודע להם, שבזמן החופה אבד שטר הכתובה, ועד שהשיגו טופס אחר חלפו יותר משעתיים, לכן התאחרו כל כך בסעודה. הופעת רבינו בשעה כזאת גרמה להתרגשות רבה. החתן בכבודו ובעצמו קם ממקומו וחש לקראתו בשמחה.

עוד הרבה אנשים קמו מכיסאותיהם כדי להקביל פניו. הושיבוהו בראש. מיד פנה לבן-לווייתו ואמר: "ניטול ידיים ונאכל כזית, הלא כן?". מיד הביאו לפניו נטלה עם ספל מים. הרב בצע על הפת. אחר הורה לבן-אחותו שישב לצדו שיברך על המזון, בעוד הוא עצמו נוטל בידיו את הכוס, ומברך בגילה את כל שש ברכות הנישואין. הרב גם נשא דברי ברכה קצרים, דרשה מלבבת, ויצא במחול עם החתן וכל הקהל סביבם, והשמחה פרצה מן הלבבות עד השמיים. אבי החתן ודודיו היו כל כך נרגשים, עד שזלגו עיניהם דמעות של אושר וגיל. אמר אז רבנו: "גם את הדמעות האלה, הקב"ה הוא סופר ומניח בבית גנזיו". ובפנותו אל מלווהו הזכיר לו: "הנה זכינו באמת לשמח חתן וכלה".

בערוב ימיו גם לאחר שתקפו את הצדיק חוליים קשים, לא שינה ממנהגו לשאת מדברותיו בקרב העם. תלמידיו שאלו אותו: "מדוע אינו חדל מכך כדי לשמור על בריאות גופו, אחר שנצטווה על ידי הרופאים להרבות במנוחה?" השיב הרב: "וכי ידעתם איזו אחריות אני מקבל עלי אם אנוח? וכי אפשר לדעת אלו תוצאות ישנן לדרשה אחת? מקרוב בא איי יהודי בעל חזות חרדית מובהקת, כשהוא מוקף בילדיו, זרע ברך ה'. הוא סיפר שבעבר הלא רחוק היה חילוני גמור, אבל בהשפעת דרשה אחת שלי בשכונת 'קטמון', חזר בתשובה והציל את עצמו ואנשי ביתו מדרת שחת...".

האדמו"ר הרב משה הלברשטאם משינאווא זצ"ל - נולד ב-ט' אב ה'תר"ב (1842) בגליציה. נקרא על שם זקנו מצד אימו הגה"ק ר' משה טייטלבוים (ה'שמח משה) שנפטר שנה אחת קודם לכן. רבינו התייתם מאימו בגיל צעיר ונשלח ללמוד אצל דודו, הגאון הרה"ק ר' משה אונגאר מצאנז (חתן הרה"ק ה'דברי חיים') לעודדו ולרוממו וגדל גם על ברכי הסבא הגדול. משחר ילדותו היה חלש מאוד. כל ימיו התקשה לעכל את מזונותיו. כתוצאה מכך הקיא את כל אשר ניתן לתוך פיו ואפילו מים. בעקבות כך נעשה כחוש וחלש מאוד ונאלץ לשכב על מיטתו רוב שעות היום. מצב בריאותו היה כה רופף עד כי היה נתון לסכנת חיים יום יומית. בנוסף נהג בקדושה ובפרישות גדולה ולא היה יושן יותר מחצי שעה ברציפות. מעולם לא הוריד את ידיו מתחת למתניו, ומעודו נזהר להקפיד להוציא את ידיו מחוץ לשמיכתו.

למרות חולשת גופו לא נמנע מלעבוד את קונו במסירות נפש ובהתלהבות עצומה. פעמים רבות בשעת התפילה נאלצו להבהיל אליו אנשים שיבצעו לו עיסוי לב. לאחר נישואיו גר תקופה מסוימת בבריגל, סמוך על שולחן חותנו, שם בלט בגיוני קדושה. בהמשך חזר לשינאווא ואביו מסר לו את הרבנות מספר שנים לפני פטירתו. לאחר פטירת אביו, ב-ו' טבת ה'תרנ"ט (1898) רבינו נבחר לרבה הרשמי של שינאווא. היה האדמו"ר השני בשושלת חסידות שינאווא. התפרסם בכל הגלילות כרב ומורה הוראה מובהק וכרב גדול בתורה ובהלכה.

לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לווינה, בירת אוסטריה. כאשר הגיעו אליו חיילים יהודים לקבל את ברכתו, היה בוכה מאוד ומשתתף בסבלם וכן זכו לקרבה והיו הראשונים בחלוקת השיריים. בשנת ה'תרס"ד (1903) חזר לצאנז. ענוותן מופלא. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. כל ימי חייו עמל להסתיר את גדלותו וקדושתו מעיני הבריות. הירבה בצרכי צדקה. האמת היתה נר לרגליו. נפטר בערב שבת קודש, י"ב חשוון ה'תרע"ט (1918). חי כ-76 שנים. ציונו באוהל אדמו"ר צאנז. בנו, ר' אריה לייבוש מרדכי, מילא את מקומו באדמו"רות.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים'). **אביו:** האדמו"ר ר' יחזקאל שרגא (מייסד חסידות שינאווא ומח"ס 'דברי יחזקאל'). **אימו:** מרת יוטא דבורה (בת הגאון ר' מרדכי זילברשטיין, אב"ד הולושץ). **אשתו:** בת הגביר החסיד ר' מאיר צבי הירש טננבוים מבריגל. **מרביותיו:** סבו, האדמו"ר רבי חיים מצאנז, דודו, הגאון ר' משה אונגאר מצאנז. **ילדיו:** האדמו"ר ר' אריה לייבוש מרדכי (ממלא מקום אביו בשינאווא), האדמו"ר ר' דוד (כיהן כרב בסוקולוב פודלסקי ואדמו"ר בווינה), מרת מרים (נישאה לר' יעקב יצחק בידרמן משידלובצה), מרת יוטא (נישאה לר' יעקב תאומים-פרנקל מקולושץ), מרת חיה חנה (נישאה לאדמו"ר ר' יעקב שמשון קנר, אב"ד צ'כוב), מרת פייגא (נישאה לאדמו"ר ר' אלימלך בינדיגר. כיהן כרב בשינאווא ואדמו"ר בדעש), מרת ביילא (נישאה לר' בן ציון אונגאר מצאנז-דומברובה).

רבינו היה איש מופת והתפרסם בכל גלילות המדינה ומעבר לה בגודל כוח ברכותיו. בעיר צאנז גר יהודי בשם ר' יהודה לייב לוסטגי, שהיה אהוד מאוד על יושבי העיר. לימים הסתבך בעסקיו והוזמן למשפט פלילי. מכיוון שהקטגור היה שונא ישראל מובהק, ר' יהודה חשש לתוצאות המשפט. ביום המיועד למשפט נכנס אל רבינו וקיבל את ברכת קודשו כאשר רבינו הוסיף בברכתו שיהיה לקטגור מפלה! כאשר הקטגור עמד לשאת את דבריו בעת המשפט, הוא צנח לפתע ארצה ומת בו במקום במיתה חטופה. כל הנוכחים ראו כי יד ה' היתה בו והיה קידוש ה' גדול בקרב כל יושבי המחוז.

לחסיד אחד היו ניירות ערך בבורסה. אחרי מלחמת העולם הראשונה המניות ירדו הרבה מאוד. הוא רצה לשמוע את חוות דעתו של בנו של רבינו אם למכור את ניירות הערך שברשותו. הבן לא השיב לו מיד. אחרי זמן הבן הלך לציון אביו (רבינו) והזכיר אותו שם. אביו התגלה לו בחלום ואמר שהחסיד לא ימכור את המניות עד יום פלוני. המניות התחילו לעלות מעלה מעלה עד אותו יום. אז מכר את כל המניות. תיכף לאחר מכן המניות ירדו שוב מטה מטה.

הרה"ח ר' בנציון פריינד היה סוחר של פטריות. כשראה שמחירן יורד, חשש שיפסיד את ממונו, ולכן רצה למכור אותן מהר ככל האפשר. הוא התייעץ עם רבינו. הצדיק הורה לו שלא ימכור עכשיו אלא ימתין לשנה הבאה ואז ימכור ברווח. ר' בנציון עשה כאשר רבינו אמר. בשנה לאחר מכן לא גדלו פטריות. הוא מכר את הפטריות במחיר גבוה מאוד והתעשר מאוד.

אישה אחת מקליינורדיין חלתה פעם במחלה אנושה. הרופאים אמרו שיש לה גידול בראש רח"ל וחייבים לנתח אותה. בני משפחתה באו לרבינו מצויידים בחוות דעת הרופאים והפצירו בו כי יברך אותה ברפואה שלימה ושהניתוח יעבור בשלום שכן הרופאים אמרו שקיים סיכון גדול בעשיית הניתוח. רבינו אמר להם: "הם אינם יודעים מה שהם אומרים". כך חזרו דבריו ונשנו גם בפני האישה החולה בעצמה שבאה וביקשה את ברכתו. ביום שהניתוח היה אמור להתקיים, התחיל לפתע לזוב מוגלה עם דם מאוזנה עד שהגידול נעלם לגמרי! הרופאים שלא האמינו למראה עיניהם הודו ואמרו כי יד ה' היתה כאן.

רבינו הבחין פעם אחת באחד מחסידיו כיצד הוא נוטל מעט מלח מעל השולחן ונותן על מאכלו. רבינו פנה אליו ואמר: "מלח הינו תאוה ככל התאוות! מימי לא המלחתי דבר מאכל".

הצדיק הרב חיים וואלקין זצ"ל- נולד לאחר מלחמת העולם השנייה ב-ד' תשרי ה'תש"ו (1945) בשאנגחאי שבסין. משפחתו נמלטה מהנאצים יחד עם בני ישיבת מיר מוויילנה ליפן ומשם באוניה לסיין. נקרא על שם דודו, הגאון ר' חיים וואלקין שכינה כראש הישיבה האחרון של ישיבת וולוז'ין. בשנת ה'תש"ו (1946) כשהיה כבן שנה משפחתו עזבה את סין לארה"ב והתיישבה בשכונת קראון הייטס שבברוקלין. רבינו התחיל את לימודיו בישיבת רבינו חיים ברלין שבברוקלין. כבר בצעירותו נודע כילד ברוך כשרונות. בעיקר זכה להתעלות לדרגתו כגדול ישראל בזכות התמדתו הבלתי פוסקת. עבודת המידות העצומה שלו לראות רק את הטוב בכל יהודי. לאחר מכן עבר ללמוד בישיבת טלז שבקליבלנד שבאווהיו. לאחר נישואיו בשנת ה'תשכ"ז (1967) עלה לישראל והתיישב בירושלים. שם קבע את לימודיו בישיבת מיר.

לאחר כ-15 שנות לימוד בישיבת מיר התמנה לכהן כרב בישיבת 'אש התורה' בעיר העתיקה בירושלים. בהמשך כיהן כמשגיח בישיבת 'בית שמואל' ובישיבת 'אור ישראל' שבפתח-תקווה. נלחם למען השבת. יצא להפגין נגד פתיחת קולנוע בשבת ונגזר עליו מאסר על תנאי. בשנת ה'תשמ"ט (1989) לאחר פטירת המשגיח הגאון ר' מאיר חדש התמנה למשגיח בישיבת 'עטרת ישראל'. בסוף ימיו הקים את ישיבת בית אהרון ע"ש זקינו זצ"ל ששכנה בבית מדרשו בנועם השם סמוך לביתו. שימש כיהן כנשיא ומייסד מוסדות 'כנסת ישראל'. לאחר פטירת הגאון רבי אברהם פאם (ראש מועצת גדולי התורה בארה"ב) שימש כממלא מקומו בתפקיד נשיא רשת החינוך 'שובו'. שריד אחרון לגדולי עולם המוסר בדרכו של רבו הגאון רבי חיים שמואלביץ צוק"ל.

העניק יחס אישי לכל תלמיד. העמיד תלמידים הרבה, תלמידיו חשו במחיצתו כבנים ממש, והיה מלווה אותם בהכוונה עיצה וסיוע בכל שלב משלבי חייהם. נודע כאבי תנועת קירוב הרחוקים בדור האחרון, הן בישיבת 'אש התורה' שם קירב רבים רבים לתורה, והן במוסדות שובו וכנסת ישראל שעמדו תחת הנהגתו ורבים התקרבו לתורה מכוח דמותו, הנהיג 'ועדים' פרטיים קצרים. מסר שיעורים שבועיים בשפה האנגלית. תחת הנהגתו נפתח בטורונטו שבקנדה תלמוד תורה לבנים. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תשפ"ג (2022). חי כ-77 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. רבבות רבבות השתתפו במסע הלווית הענק בו השתתפו מכלל החוגים והעדות. ספדו למרן המשגיח זיע"א ידידו הגדולים הגאון רבי דוד יוסף (בנו של מרן הרב עובדיה יוסף זיע"א), האדמו"ר רבי שלמה בוסו (נכד הבבא סאלי זיע"א), ראשי ישיבת מיר הרב ברוך אזרחי ועוד. בנו, הגאון ר' שמואל דוד ממלא את מקומו.

סבא (מצד האב): הגאון הרב אהרן (כיהן כרבה של העיר פינסק שבבלארוס). **אבי סבתו (מצד אמו):** הגאון הרב משה לנדינסקי (ראש ישיבת ראדין). **אביו:** הגאון ר' שמואל דוד (גאב"ד לוקטש. מתלמידיו של מרן החפץ חיים, ממנהיגי ועד ההצלה של יהדות אירופה. התפרסם בטיפולו המסור בפליטים. בארה"ב הקים בית-כנסת למשפחות הפליטים). **אשתו:** מרת הני לבית אנגל (נכדת הרב דוד צבי זילברשטיין). **ילדיו:** הגאונים ר' שמואל דוד, רבי אהרון ורבי אביגדור. **חתנו:** הגאון רבי יוסף דב הלוי שליידר (מראשי ישיבת תורת חיים). **מתלמידיו:** האדמו"ר הצדיק רבי ישראל יהודיף, הגאון רבי שלמה יעקבוביץ ר"י אוצר התורה, הרב יעקב דינר (מנכ"ל כנסת ישראל). **מרבותיו:** הצדיקים הרב חיים שמואלביץ (רבו המובהק), הרב יצחק הוטנר, הרב אלעזר מנחם שך שאף מינה אותו לתפקידיו הרמים בעולם התורה. **חברותא:** הצדיק ר' שמואל יעקב בורנשטיין. **מספריו:** ידעת חיים- מאמרים ושיחות מוסר בדרכי הנהגת האדם ועל החגים ראש השנה ויום כיפור.

בנו הגאון רבי שמואל דוד סיפר: פעם אחד מתלמידי המשגיח שבזמן שהיה בישיבה באחד הערבים הרגיש רגש של דכדוך, היה רחוק מביתו עדיין נער צעיר, וחסרה לו תחושת החמימות והביתיות. הוא החליט לעלות למשגיח באמתלה שרוצה להתייעץ על משהו, הוא נכנס לבית וביקש אם יכול להתייעץ עם המשגיח, והמשגיח אמר לו בינתיים שב והמתן כאן בסלון ואני כבר אגיע, והוא שומע מהמטבח קולות ורעשים, ואחרי כמה דקות המשגיח מגיע עם מגש ועליו חתוכים עוגות וכל מיני מאפה, [כידוע הנהגתו להגיש בפני התלמידים הכל באופן המכובד ביותר בכלי הגשה וכיוצא ב], ולזה נלווה כוס קפה חם. המשגיח אומר לתלמיד לפני שאתה שופך את ליבך דבר ראשון השבע את נפשך, תאכל ממני המזונות שתה מן הקפה, ותוך כדי ספר לי קצת איך הולך בישיבה, איך אתה חש, ובהמשך כמובן תוכל להתייעץ במה שרצית. פגשתי את הבחור מיד אח"כ, אמר לי וקי אביר נביא, הלא זה מה שהיה נצרך לי, מעט חמימות אכפתיות, קצת להשביע את נפשי, אבל לא היה נעים לי להפגין חולשה, אבל המשגיח מיד הבין מה הוא הדבר שבאמת הייתי צריך, זה אבא, זה לב שחש ומרגיש.

מרן הרב נודע כאוהב ישראל אמיתי, מעולם לא דיבר סרה על אף יהודי. תמיד ראה את הטוב בכל אדם באשר הוא ולא משנה מה מצבו הרוחני. כשהיו באים בפני מרן הרב זצ"ל ומספרים לו שהם נמצאים בצרה או בצער הרב היה מתמלא עצב ומשתתף בצערם. לעיתים רבות פרץ בבכי בגלל צערו וצרתו של השני.

בנו הרב אהרון סיפר: בסוכות האחרון לחייו, אני חשבתי שאסור לו לצאת מהבית והוא אמר לי יש אנשים שמחכים לי בגבעה הצרפתית, והמרא דאתא שם הוא ת"ח גדול, והולכים. אבא לא הצליח בקושי לעמוד על הרגליים, זה היה פחות מחודש לפני הפטירה, אבל איפה שיש לתת- אבא הולך. (מעובד מתוך תורת מבשר- ספר זיכרון על המשגיח)

מֶרֶן הַגָּאוֹן הַרְבַּ שְׁלֹמֶה קוֹרַח זצ"ל - נולד ב-י"ז כסליו ה'תרצ"ו (1935) בעיר צנעא בירת תימן. בילדותו חלה והגיע עד שערי מוות. לסבו היו קשרים עם בית המלוכה בתימן, והביא רופא מומחה שאמר כי חלילה אין סיכוי שיבריא, אולם רבינו החלים. בחודש תשרי ה'תש"י (1949) עלה עם משפחתו לארץ ישראל, ומשפחתו התיישבה במעברה בראש העין ולאחר מכן בירושלים. רבינו התחנך וספג תורה ויראה על ברכי זקנו הגדול. בהמשך למד בישיבת 'מקור חיים'. שם שקד על תלמודו בשקידה עצומה ימים ולילות. כתוצאה מכך נפל למשכב. ראש הישיבה גער בו, והורה לו שיקדיש זמן גם לצורך מנוחת הגוף. לאחר מכן למד בישיבת 'אור ישראל' בפתח-תקווה. שם נודע בשקדנותו וחריפותו. בשנת ה'תש"ך (1959) נסע ללמוד בישיבת לייקווד, והיה מהיחידים שהבינו את שיעוריו של ראש-הישיבה מרן הגאון רבי אהרן קוטלר. לאחר שנה חזר לארץ ועבר ללמוד בישיבת פוניבז' בבני ברק. כך למד במשך כמה שנים בשקידה עצומה ומתוך דוחק עצום. רבו, הגרי"ש כהנמן העניק לו תמיכה כלכלית מכובדת ולאחר מספר שנים החזיר לו רבינו את כל הכסף בחזרה.

בשנים שלאחר קום המדינה, בתקופת עליית 'כנפי נשרים', למרות שהיה נער צעיר, כיתת את רגליו עם קבוצת פעילים במחנות העולים מן ועד באר-שבע כדי לסייע להם רוחנית. עמד בראש 'ארגון בני הישיבות יוצאי תימן'. יסד ישיבה לבני עדת תימן בשכונת 'נחלת אחים' בירושלים. קיבל סמיכה ומשנת ה'תשכ"ה (1964) שימש כרבה של הקהילה התימנית בבני ברק. בהמשך נבחר לכהן כרב העיר הספרדי של בני ברק. כונה 'זקן רבני תימן'. **ענוותן. גאון בנגלה ובנסתר. הירבה לבטל את עצמו אף כלפי בחורי ישיבות צעירים. היה שומע את טענותיהם בכבוד ראש, ומשיב בענווה ובאורך רוח.** נפטר לאחר יסורים קשים ומרים ב-י"ג מרחשוון ה'תשע"ט (2018). חי כ-83 שנים. ציונו בבית העלמין סנהדריה בירושלים. לאחר פטירתו, מונה בנו הגאון, ר' עמרם למלא את מקומו כרב בית מדרש 'חניכי הישיבות' בבני ברק ומשמש גם כרבה של ק"ק 'תורת חיים ספרדים ביתר עילית'.

סבא (מצד האב): הגאון ר' עמרם קורח (רבה האחרון של תימן ומח"ס 'סערת תימן'). **אביו:** ר' יחיא. **אימו:** מרת נעמי לבית חוברה. **אשתו:** מרת אסתר שרעבי (דור שישי לרבינו הרש"ש זיע"א). **מרביתיו:** הגאונים סבו, ר' עמרם. אביו, ר' יחיא. ר' ברוך יצחק לוי (רבינו היה תלמידו המובהק), ר' יוסף צובירי. **מתלמידיו:** הגאונים בנו, ר' עמרם, ר' אברהם אריה (רב קהילת 'שערי הלכה' בני ברק), ר' משה ברנשטיין (מראשי ישיבת 'רבינו חיים עוזר'), ר' יוסף בן דוד (רבה של קריית-עקרון), ר' יונתן אדמוני (רב קהילת 'אוצר התורה' בניו יורק ארה"ב) ועוד רבים. **בנו:** הגאון ר' עמרם (מח"ס 'מלכות אסתר' על ספר תהילים, 'שינון התוספת' ו'פלאי התבירה'). **בנותיו:** מרת רונית (נישאה לר' יצחק צדוק), מרת איילה (נישאה לר' אליעזר גיספן), מרת צילה (נישאה לר' חזקיהו סאמין). **מספריו:** **יעריכת שולחן** - י"ג כרכים **ישפת מלך** - על הרמב"ם **יתשובה כהלכה** - שו"ת **זאת אמונתי** **בסוד ישרים** **יחיי ברכה** - על תהילים **יועמך כולם צדיקים** **יראשית דעת** **יחכמת הנפש** **ירוח טהרה** - על משניות טהרות ועוד חיבורים רבים בכתב יד.

רבינו היה אומר: "כל מי שיבוא לשיעורי הקבוע בימי ראשון, יהיה לו זה כקמיע לרפואה שלא ינזק מכל מחלה". כך היה. אדם אחד חלה קשה מאוד ל"ע. הרופאים העריכו לאור חומרת מחלתו כי נשארו לו חודשים ספורים לחיות. כאשר באו אל רבינו זצ"ל וסיפרו לו על כך, אמר להם: "תודיעו לו שיבוא לשיעור הקבוע ביום ראשון". החולה התחיל להגיע לשיעור, והיה אומר לו רבינו בכל עת: "זה יהיה לך לרפואה". **אותו אדם ב"ה זכה לחיות עוד תשע שנים ויהי זה לנס ופלא.** (מפי בנו הגאון רבי עמרם שליט"א).

בערוב ימיו, אחד הרופאים, שבא לטפל בו בבית בתו בירושלים, היה בעצמו צורבא מדרבנן ויד ושם לו בחכמת הנסתר. הרופא שוחח מעט עם רבינו. לפתע רבינו אמר: "לו הייתי רוצה, הייתי מתרפא ומתהלך כאחד האדם, על ידי עשיית דבר מסוים על פי תורת הקבלה..." רופאים רבים שטיפלו ברבינו אמרו: **"אנחנו מרגישים, שאנחנו מטפלים באדם קדוש מאוד!"**.

רגישותו של רבינו זצ"ל לזולת לא ידעה כל גבול, וניתן להאריך על כך בסיפורים רבים. מעשה אחד אירע בערוב ימיו של רבינו, כאשר חלה בעוה"ר בחוליו האחרון אשר ממנו לצערינו לא קם. מעולם לא בכה או התלונן על מצבו ועל קשייו הרבים, מחמת מחלתו הקשה בה חלה קרוב לחצי שנה. יום אחד רבינו זצ"ל נראה לפתע בוכה. לשאלת בנו הגאון רבי עמרם שליט"א מדוע הוא בוכה, רבינו השיב: **"איני בוכה על עצמי, אני בוכה עליה", והצביע על הרבנית תחי' בידו: "מה יהיה עליה, היא תישאר לבד"...**

חתונת נכדתו של רבינו בשנת ה'תשע"ג, התקיימה באולמי 'היכלי מלכות' בבני ברק. מיד לאחר ברכת המזון רבינו יצא מהאולם מכיוון שהוא לא חש כל כך בטוב. ביציאה מהאולם, רבינו המתין לרכב שהיה אמור לקחת אותו לביתו, כאשר מסביבו היו קבוצה ממקורביו ומבני משפחתו, אך משום מה הרכב התעכב. כך עברו עשר ועשרים דקות, והזמן התארך.

הציעו לרבינו כיסא לשבת עליו, מכיוון שהיה זה זמן קצר לאחר שנפל ונפצע ברגליו במדרגות אל לשכתו שברבנות בני ברק. אולם, רבינו דחה את ההצעה ואמר: **"לא, זה יעשה רעש סביבי, יחשבו כאילו איזה אדם גדול יושב כאן"**. לכן נמנע מלשבת. כך, בעוד שרגליו כואבות עמד על רגליו למעלה ממחצית השעה.

המאמר מעובד מתוך החומר באדיבות 'מכון המאורות' להוצאת כתבי רבותינו חכמי תימן- דוא"ל: sm088302222@gmail.com

האדמו"ר הרב אברהם אלימלך פרלוב הי"ד - נולד כבן חמישי ב-ד' באלול ה'תרנ"ב (1892). נקרא אלימלך על שם זקנו הרה"ק ר' אלימלך מגרודזיסק ואברהם על שם המגיד מטוריסק. כבר בצעירותו נהג בדרך הקדושה והפרישות והיה יושב ולומד שעות ארוכות כשהוא מצמצם בזמן השינה ושאר צרכי הגוף, את מזונו היה בולע ללא לעיסה על מנת להמעיט את הנאת האכילה וליהנות כמה שפחות מן העולם הזה וכך התפרסם בקדושתו. לאחר נישואיו נשאר להתגורר כמה שנים אצל חותנו, ר' דוד בזלטיפולי ולאחר מכן חזר לסטולין. בשנת ה'תרפ"ב (1921) נפטר אביו. על אף צוואת אביו סירב לכהן באדמו"רות.

רוב חסידי אביו ברוסיה ובארץ ביקשו שרבינו ישמש כאדמו"ר אולם הוא סירב והתבטא כי כשמדברים עימו בעניין זה מרגיש כמו שדוקרים אותו בסכינים. הם פנו אל חמיו האדמו"ר ר' מרדכי יוסף טברסקי מזטיפולי על מנת שישפיע על חתנו וכן זקן חסידי קארלין ר' חיים מנדל פנה אל חצרו של האדמו"ר רבי ישראל מצ'ורטקוב שאף הוא ישפיע על רבינו ואכן לאחר מכתב מהאדמו"ר ר' ישראל בו הוא מורה לו ליטול על עצמו את עול האדמו"רות החל רבינו לשמש בהיותו כבן 30 שנים כאדמו"ר השמיני בשושלת אדמו"רי חסידות קארלין. כדי למנוע מחלוקת עם חסדי אחיו האדמו"ר רבי משה מסטאלין עבר להתיישב ולהקים את חצר האדמו"רות בעיירה קארלין הסמוכה לפינסק. שם הקים את ישיבת 'אור ישראל' בלוניניץ. בארץ ביקר ארבע פעמים והקים את ישיבת 'בית אהרן' בירושלים. רבינו שהה בארץ כששמע שהנאצים פלשו לעירו. למרות זאת ביקש לחזור לעירו כדי לעודד את היהודים שם, וחסידי ניסו לעצור בעדו, אך הרבי התעקש לחזור ולא להשאיר את חסידיו לבד. הוא אכן חזר בספינה האחרונה שיצאה. **בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא. רבים פנו אליו ונושעו.** הנהיג את חסידיו במסירות נפש כאהבת אב לבניו. נכלא עם שאר היהודים בגטו פינסק. המשיך לתמוך ולעודד את אחיו היהודים הנדכאים. נרצח בחודש חשוון ה'תש"ג (1942). חסידי קארלין מציינים את היארצייט ב-י"ד בחשוון, אך התאריך המדויק אינו ברור. חי כ-51 שנים. אחיו, רבי יוחנן מלוצק שימש אחריו כאדמו"ר.

אביו: האדמו"ר ר' ישראל (הינוקא מסטולין). **אימו:** מרת ברכה שיינדל (בת ר' דוד מזלטיפולי). **אישתו:** מרת חווה (בת דודו, האדמו"ר רבי מרדכי יוסף מזלטיפולי, נישא ב-ד' אדר ה'תרפ"ב). **בתו:** מרת חנה הי"ד (נישאה לר' שמאל נחמיה פרנקל הי"ד ושניהם נספו בשואה). **מרבתי:** אביו, האדמו"ר ר' ישראל. **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' משה מרדכי בידרמן מלעלוב. **מספרי:** חיבורו 'קונטרס פני אלימלך' בתוך 'ילקוט דברי אהרן'.

○ יפר הגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק קארלין: כשהגיע האדמו"ר רבי אברהם אלימלך מקארלין הי"ד זי"ע לארץ ישראל, ביקשו מנהלי ישיבת קארלין מקום חילופי זמני עבור תלמידי הישיבה כדי שיוכלו להמשיך את סדרי הישיבה כרגיל. מקומה הקבוע של הישיבה היה בבית-הכנסת המרכזי בבית ישראל, אבל כיוון שהגבאים הועידו את עזרת הנשים למקום מושבו של הרבי, ששם יקבל את הקהל לעצה ולברכה, חששו מההמולה בהמתנת האנשים עד שיכנסו ולכן חיפשו לתלמידי הישיבה מקום לימוד זמני. תיזכר לטובה צדקתה של אמי ע"ה, ששמעה על העניין והציעה ללא היסוס להעביר את הישיבה לחדר האורחים בביתנו. באותו זמן היה אבי בחוץ לארץ, וכך במשך תקופה ארוכה למדו הבחורים בביתנו ואמי ע"ה דאגה לרווחתם ולצורכם.

באחד הימים זכינו לביקורו של הרבי, שהגיע לשמוע את שיעורו של המג"ש הרה"ג שלמה אטיק זצ"ל, מגדולי גאוני ירושלים. הרבי ישב שעה ארוכה והשתתף בשיעור והעיר הערות בסוגיה הנלמדת. כשישב הרבי בביתנו הגיע מכתב מארה"ב מאבי, במכתב סיפר, שבתקופה האחרונה נתקף בכאבים עזים בבטנו והלך להיבדק אצל רופא. הרופא הורה לאשפזו בבית הרפואה, ולאחר סדרת בדיקות הוחלט על דעת צוות רופאים מומחים, שעליו לעבור ניתוח. אבי מבקש במכתב, היות והרבי נמצא כעת בארץ, מבקש הוא להזכירו לרפואה שלימה בפני הרבי. אמא ביקשה ממני להראות את המכתב לרבי. הרבי העיף מבט במכתב, שהיה כתוב על פני ארבעה עמודים. עבר במהירות על כל דפי המכתב ואמר: "אין מקום לדאגה. הרופאים האמריקאים אוהבים לנתח באופן שיטתי!". הרבי בירכו ברפואה שלימה.

אחה"צ התיישבה אמי ע"ה בדעתה אולי מן הראוי היה לשלוח מברק דחוף לארה"ב ולהודיע לאבי על התנגדות הרבי לניתוח. בין מנחה למערב נכנסתי לרבי ושאלתי לדעתו, אם כדאי לשלוח טלגרמה. הרבי הרהר קמעא ואמר: "אין צורך, הם בעצמם יגיעו למסקנה שכדאי לוותר על הניתוח". כעבור מספר שבועות הגיע מכתב מאבי ובו סופרה כל השתלשלות העניינים, איך שבתחילה המליצו לו לעבור ניתוח, ולבסוף בהתייעצות נוספת ושמיעת חוות דעת מומחים הוחלט שאין צורך כלל בניתוח והסתפקו בהמלצה לקחת תרופות, וב"ה חל שיפור ניכר. (לב ישראל)

○ יפר הגה"ח רבי אהרן הלטובסקי מעת שהותו בחצר רבינו שבקארלין: "אחד מאנ"ש ור' יוסף שמו, שהיה שתדלן גדול לטובת אחינו בית-ישראל מסיבת היותו מוכר בחוגי השלטונות וקיים עמם יחסי ידידות וקשרים הדוקים ביותר, ובגלל מסחרו במטבעות שהיה אסור לפי חוק המדינה נתפס פעם בעבירה חוקית זו והכניסו אותו במאסר. ביום כ"ו תשרי בעת שולחנו הטהור לרגל ההילולא של זקינו הס"ק הרא"ש מסטאלין זי"ע הודיעו לפתע לרבינו שזה עתה העבירו את ר' יוסף דרך בית המדרש לכיוון בית המשפט שם יתקיים משפטו. רבינו נענה ואמר חבל שלא ידע על כך מקודם, ושלח תיכף כמה מהנוכחים לאולם בית המשפט לעמוד שם משך זמן המשפט ולראות איך יפול דבר.

לאחר מכן הפטיר רבינו בפני הקהל בנימה של הסבר ואמר: 'עבירה כגון זה אינה חמורה כל כך ולכל היותר דין העובר הוא קנס של מאסר בפועל משך שלושה חודשים והוא ר' יוסף הרי יושב כבר תקופה כזו במאסרו'... לא עברה שעה ארוכה והשלוחים חזרו מבית המשפט וסיפרו לפני הקהל את מהלך דברי המשפט שתאמו בדיוק נמרץ את דיבוריו הקודמים של הרה"ק בשולחנו אודות המשפט, וכך יצא פסק דינו לשחרור מוחלט. כשהגיע ר' יוסף לבית מדרשו של רבינו והקהל נעמד מסביבו לשמוע מה בפיו הבחין בכך הרה"ק שהבין את תוכן משמעות שיחתם וניגש תיכף לר' יוסף נתן לו שלום והפטיר באזניו: 'הרי אתם עייפים לכו לביתכם לנוח קמעא', ובכך הצליח להפסיק את ההמולה שהשתררה שם אודות אירוע הפלא שהתרחש נוכח עיניהם...

הגאון הרב אברהם ישעיה קרליץ זצ"ל הידוע בכינויו 'חזון אי"ש' נולד בשנת ה'תרל"ט (1878) בעיירה קוסובה שבמחוז סלונים (כיום בלארוס). כבר בילדותו למד בהכרה עצומה. כשהגיע למצוות, בדרשת הבר מצווה עלה על הבימה ואמר שמעכשיו מקבל על עצמו ללמוד אך ורק לשם שמיים וירד מן הבימה. למד שעות רבות כל יום עד שהגיע לידי אפיסת כוחות. הרב היה נרדם על הסטנדר בבגדיו. כשנשאל מדוע לא יחליף לפיג'מה אמר כי אם היה לו כח להחליף- אזי היה לומד עוד דף גמרא.

אשתו פתחה חנות בכוין לאריגים ופרנסה את המשפחה כך שהרב התפנה אך ורק ללימוד תורה. בשנת ה'תרצ"א (1911) פרסם את הראשון בסדרת ספרי 'חזון אי"ש'. הרב לא חתם את שמו על הספר בשל צניעותו וחוסר רצונו להתפרסם. הספר הרשים מאוד את הרב חיים עוזר גרודז'ינסקי, רבה של וילנה, אחד מגדולי התורה הנודעים של אותו זמן, שקירבו אליו. בשנת ה'תרצ"ג (1933) עלה לארץ. שם פעל במיוחד להחדרת תודעה רחבה לקיום מצוות התלויות בארץ, ובעיקר מצוות שמיטה. הרב היה ידוע בכל הציבור, בסוף ימיו עלה על הדוכן ואמר: "כל מה שהגעתי אליו- בזכות אשתי, שהסתפקה במועט והייתה עזר כנגדי, גם בתקופות הקשות ביותר בהם לחם לא היה בבית. ולכן שכרה בעולם הבא גדול משלי". נפטר מהתקף לב בשבת ט"ו בחשוון ה'תשי"ד (1953). ציונו בבני-ברק. חי כ-75 שנים. שכונת 'בית חזון' בכפר הרא"ה נקראת על שמו וכן שיכון חזון איש בבני-ברק. מספר בתי כנסת, כוללים מספר ורחובות נקראו להנצחת שמו הגדול.

אביו: ר' שמריהו יוסף (שימש כרב בעיר קוסובה שבליטא). **אימו:** מרת ראשה לאה (בת ר' שאול קצנלבוגן). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' שמריהו יוסף, ר' משה טוביה. **אשתו:** מרת בתיה (בת ר' מרדכי ביי). **ילדי:** לאב לא היו ילדים. אך גיסו הגאון מרן הרב יעקב ישראל קניבסקי (הסטייפלר זיע"א) שהיה נשוי לאחותו, הפקיד בידיו את חינוך ילדו, מרן הגאון הרב חיים וכן מרן הרב שמואל גריינמן הפקיד בידו את חינוך ילדיו. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אברהם חיים ברים, ר' חיים קניבסקי, ר' גדליה נדל, ר' ניסים קרליץ, ר' אברהם יעקב ווינר, ר' חיים שאול גריינמן, ר' מיכל יהודה ליפקוביץ, ר' שריה דבליצקי, ר' יהודה שפירא, ר' יהודה בויאר. **מספריו:** 'חזון אי"ש- סדרת ספרים על הלכה, ענייני אמונה וביטחון ואגרות החזון אי"ש הכוללות הערות על התלמוד ועל השו"ע •אמונה וביטחון •אגרות חזון אי"ש.

לחדרו של רבינו נכנס יהודי עשיר, כשהוא אוחז בידו תיק מנהלים גדול. "שלום כבוד הרב" אמר "אני עומד עתה לקנות מגרש גדול במרכז העיר חיפה, עליו אני רוצה לבנות בניין גדול, בית-מדרש ומקווה". ותוך כדי דיבור הוציא מתיקו את התכניות והציג בפני ר' אברהם. הרב שמע את דבריו בתשומת לב, עיין בתכניות הבניין ולאחר ששאל מספר שאלות אמר: "הייתי רוצה לראות מספר בקשת הרב נראתה לו מוזרה. הוא אסף את ניירותיו ויצא לדרך. בדרכו לחיפה הרבה רבות בדבר. "בוודאי שיש בכך סגולה כלשהי... סוד עמוק ונסתר בחכמת הקבלה". לבסוף החליט: "במפלא ממך אל תדרוש! עשה כמצוות החכם ומובטח לך שלא תפסיד!". למחרת הגיע שוב לביתו של החזון אי"ש, הוציא מתיקו מספר אבנים שהביא עימו והניחן על שולחנו.

הרב נטל את האבנים, בחן אותם בתשומת לב, קם ממקומו וניגש לארון הספרים. הוציא מספר ספרים ועיין בהם תוך כדי שהוא בוחן את האבנים. לאחר זמן ממושך הרים את עיניו ואמר: "אני חושב שהדבר אפשרי, יהיה רצון שתשרה הברכה במעשה ידיכם!". בחיך רחב יצא האיש מביתו של הרב לכיוון בעל הקרקע על מנת לרכוש אותה ממנו.

למחרת הגיע למהנדס ושטח בפניו את תכניות הבניה. המהנדס הביט בדפים ואמר: "אין בעיה! את הכל ניתן לבנות, אלא שצריך אני תחילה לראות את הקרקע, כיוון שנראה לי שתהיה בעיה לבנות מקווה, במקום שביקשת". כשהמשיך לשוחח עם בעל הקרקע, נחרד המהנדס לדעת שהלה כבר קנה את הקרקע מבלי להתייעץ על טיבה עם איש מקצוע. וכשהגיעו למקום אמר המהנדס נחרצות: "הקרקע הזו סלעית! אין אפשרות לחפור בה לעומק המתאים לבניין מקווה!!!".

ר' חיים לא נבהל. הוא היה בטוח בהבטחת רבו. מיועדנו הסביר, כי בטרם קנה את הקרקע הוא התייעץ עם החזון אי"ש, אשר יעץ לו לרכוש את הקרקע ולכן הוא בטוח, כי זו אכן תתאים עבור מטרות. המהנדס חייך בלגלוג ואמר: "באיזה אוניברסיטה למד הרב שלך?". "אסדר לך פגישה עימו", אמר בעל הקרקע ועיניו שופעות ביטחון ואמונה צרופה, "ואז תראה את הכל בעיניך". ובאמת כעבור כמה ימים ניצבו שניהם בפני הרב.

מופתע היה המהנדס לראות אדם לבוש בפשטות כשעל שולחנו ספרי גמרא גדולים אשר בלימודם היה שקוע. אולם רבה עוד יותר הייתה הפתעתו כשרבי אברהם פתח לפניו את הגמרא והראה לו כיצד חכמינו ז"ל הכירו כל אבן וידעו מה טיבה. ואמר למהנדס: "הנה, כתוב פה שאבן מסוג זה נמסה במים. הנוזלים לאט-לאט מתוך צינור דק וכך היא מתרככת ומתפוררת, ובסופו של דבר יתאפשר לחפור בה". עוד זמן מה ישבו ר' חיים והמהנדס בחדרו של החזון אי"ש. וכאשר יצאו, אמר המהנדס המוקסם מהחוכמה העצומה של גדול הדור: "חווייה שכזו לא עברתי מימי. אכן, כמה קטנים אנו אנשי המדע, יש לנו עוד הרבה מה ללמוד".

על זהירותו המופלאה של הרב בענייני ריבית סופר רבות, באחד המקרים סופר: תור ארוך השתרך לפני דלת חדרו של החזון אי"ש, זה לבקש עצה על קרוב משפחה חולה, לידו תלמיד חכם המבקש עזרה בפסק הלכה קשה שבא לפניו וכן הלאה.

לפתע נשמע קולו של רבינו בקולי קולות: **"הצילו! הצילו!"** שניים מקרובי משפחתו של הרב נכנסו בבהלה לחדרו. לתדהמתם הם ראו את הרב הישיש עומד באמצע החדר, **חיוור כסיד, רועד בכל גופו כשבידו מעטפה**. לשאלת בני המשפחה, מדוע הרב צועק? "כשהוא חיוור כסיד, סיפר כי לפני מספר ימים הלווה סכום כסף לאדם נזקק, והלה בא קודם לכן להחזיר את ההלוואה. **"כשבא, הייתי טרוד בלימודי ולא ספרתי את הכסף שהביא. אולם כעת ספרתי את הכסף ונחרדתי לראות כי החזיר סכום הגדול ממה שלווה. אנא,** התחן הרב, **"רוצו וחפשו את האיש והצילו אותנו מהאיסורים החמורים שבנתינת ולקיחת ריבית."**

השניים קראו לכמה מחבריהם והחלו לחפש את האיש בכל רחבי העיר. **כל אותה השעה, החזון אי"ש הסתובב בחדרו קורא פרקי תהילים בדמעות, בתפילה שיימצא הלווה**. לאחר שעה קלה נמצא האיש שרץ במהירות לביתו של הרב, על מנת להתנצל על האיסור שכמעט הביא על הרב, ועל עוגמת הנפש. החזון אי"ש קיבל את פניו בשמחה והשיב לו את הכסף הנוסף. לאחר שהלך התיישב הרב על כסאו למשך שעה ארוכה עד שנרגע לחלוטין.

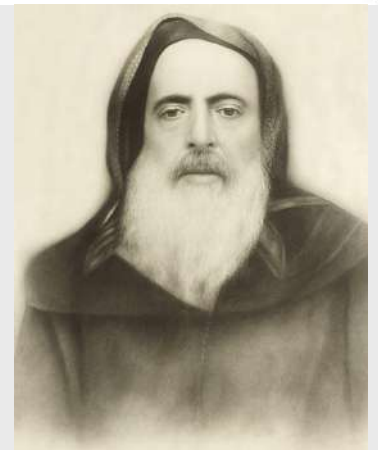
○ יפר הגאון ר' מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א על גודל זהירותו של החזון אי"ש בשמירת לשונו, שלא לדבר בגנותו של אדם, אף במקרים שהייתה בהם תועלת גדולה ללמוד מאותו אדם ולהתחזק בלימוד התורה, כדוגמת המעשה שלפנינו: פעם בא תלמיד חכם לפני החזון אי"ש ושאל בעצתו **"האם לפתוח ישיבה לבחורים חלשים?"**. השיב ר' אברהם בין השאר: **"אין בחורים חלשים, הדמעות של האמא והסבתא מועילות"**. הוסיף הרב וסיפר על אחד מגדולי התורה, שלא היה כישרוני בצעירותו בלשון המעטה.

כדי להמחיש עד כמה התקשה בהבנתו, סיפר החזון אי"ש, שבהיותו בגיל 18 ביקש ממני לבאר לו פשט ברש"י האומר: **"כל תיבה שהצריכה הכתוב למד בתחילתה- הטיל אות הא בסופה**. כגון למצרים- מצרימה". ושאל אותי: **"הרי תיבת מצרים לא מתחילה בלמד?"**. כלום יתכן חוסר כישרון ואטימות יותר גדולה מזו? ואעפ"כ הפך אותו אדם ביגיעתו העצומה לאחד מגדולי התורה.

נשאל הרב מתוך סקרנות מובנת: **"מיהו אותו גדול תורה, שהרי יש בידיעה זו משום עידוד גדול לאילו שאינם מאמינים ביכולתם לצמוח לגדולי תורה?"**. אך החזון אי"ש סירב בכל תוקף לגלות את זהותו של אותו גדול תורה. וכשנשאל שוב לאחר זמן אמר: **"עכשיו בודאי אינני יכול לגלות כי כבר נפטר לבית עולמו"**.

אם ראשונים כמלאכים - הרב הצדיק חיים פינטו הקטן זצ"ל

הצדיק רבי חיים פינטו זצ"ל - המכונה ר' חיים הקטן, כדי להבדילו מסבו: נולד בשנת ה'תרכ"ד (1864). נודע כצדיק נשגב שתפילותיו וברכותיו אינן שבות ריקם. שמו התפרסם והמונים פקדו את ביתו לבקשת ברכה, תפילה ועצה. באהבתו הגדולה לעניי ישראל חיזק ותמך כמנהג אבותיו בעניי מוגדור. **נהג ללבוש מלבושים פשוטים, לשבת בין העניים, לעודד את רוחם, לשמחם וקרבתם לתורה ומצוות**. בכל יום היה נכנס לבית איזה עני ושואל: "מה הכנתם היום לאכול, כי אני רוצה לאכול איתכם", באותם ימים מאכל העניים היה סלט ירקות או לחם עם תה. הצדיק היה יושב איתם ואכל מלחמם ושמח יחד איתם, ואח"כ בירך אותם ונפרד מהם לשלום. ולא היה אוהב לאכול משולחנם של עשירים.

בעל צדקה גדול, ובכל פעם שהיה מחלק צדקה לעניים, היה מכבס תיכף את המטפחת, שבה היה מניח כסף (מנהגו היה לרכז כסף במטפחת ייעודית), באחד הימים נשאל לפשר הדבר, ענה להם הצדיק: **"הלכלוך הגדול של העולם הזה הוא הכסף, לכן כל פעם שאני מחלק את הכסף לעניים, מייד כשאני מסיים את החלוקה, אני מכבס את המטפחת שלי מקליפות הלכלוך של העולם הזה"**.

כארבע שנים לפני הסתלקותו עבר ממוגאדור לקזבלנקה, טרם נסיעתו קרא לבנו והודיעו, כי הוא **חש שעבים שחורים מכסים את שמי היהדות וגזירות נוראות מאיימות**, על כן יש להתחזק בעבודת ה', להתפלל ולהתחנן כדי להעביר את רוע הגזירה, או לכל הפחות להקל אותה ולו במעט. **טרם הסתלקותו איבד את מאור עיניו, אך תמיד ידע מי ניצב לידו וכיצד מראהו**. נפטר ב-ט"ו מר-חשוון ה'תרצ"ח (1937) (כשנה לפני פרוץ השואה). ציונו בקזבלנקה שבמרקו. חי כ-73 שנים. בזמן פטירתו הספידו הרב הקדוש ר' שמעון אביקציץ זצ"ל - והיה **גשם חזק מאוד, והרב הנ"ל ביקש "בזכות הצדיק יפסק הגשם" וכך היה**.

אביו: הצדיק ר' הדאן (ר' יהודה). **בניו:** הצדיקים ר' מאיר, ר' משה אהרון ור' רפאל. **סבא:** הצדיק המאור הגדול, ר' חיים - הראשון (מצד אביו).

שנים רבות לאחר פטירתו של ר' חיים, נסע הרב של קריית-ביאליק, ר' עמינדב קריספין, באוטובוס מחיפה לתל-אביב. על ידו ישב קצין משטרה, בעל דרגה בכירה, ובין השניים התפתחה שיחה. תוך כדי שיחה התברר להם מוצאם המשותף, העיר מוגאדור. "זכית להכיר את הרב חיים פינטו?", שאל הרב. "כמובן", ענה הקצין, **"וכי מי אינו מכיר את הצדיק? אני חייב לו את חיי"**. לתמיהתו של הרב, סיפר לו הקצין, כיצד ניצלו חייו בזכותו של ר' חיים פינטו.

"כאשר הייתי נער צעיר", התחיל הקצין את סיפורו, "רציתי לרכוש משאית, ולהוביל סחורות בחברת תובלה צרפתית. זו הייתה פרנסה טובה, אבל באותו זמן היו הדרכים בחזקת סכנה. מלחמה התנהלה בין הממשל הצרפתי במרוקו לבין המורדים המוסלמים, שארבו בדרכים לנוסעים והרגו בהם. אמי דאגה לי מאוד, ועל כן לקחה אותי לביתו של ר' חיים לבקש את ברכתו, לפני שאני עושה צעד כל כך משמעותי בחיי, ועוזב את הבית. שמחתי לקבל את ברכת הרב, אבל, כאשר ציווה עליי לקנות גלימת מוסלמים ולהניח אותה בתא הנהג- התקוממתי כולי. "כבוד הרב", אמרתי, "כיום כבר לא נוהגים ללבוש גלימות. זה לבוש מיושן, והדור הצעיר מתקדם ומתלבש בחליפות אירופאיות. מדוע שאני, שאינני מוסלמי, חייב להחזיק גלימה בתא הנהג?"

"עשה כדבריי", ענה לי הרב בניחותא, **"יום יבוא והגלימה תציל את חייך"**. אמי הפצירה בי מאוד לשמוע בקול הרב, וגם אני חשבתי, שאם לא יועיל- בודאי לא יזיק להחזיק גלימה בתא הנהג. אחרי הכל, הגלימה לא תופסת מקום רב, ואם היא מקופלת- אף אחד לא מבחין בה.

אמי קנתה לי גלימה, ואני הנחתי אותה על יד תיק הטלית והתפילין בתא הנהג. התחלתי לעבוד כנהג בחברת מובילים, והנסיעות הממושכות ברחבי הארץ השכיחו ממני את הגלימה.

באחד הלילות הגענו לחניון ועצרנו לחניית לילה. היה זה חניון מסודר לנהגים, שבו נהגנו ללון מחשש להתנפלות המורדים. בהיותי עייף מהדרך הארוכה, התכרבלתי בתא הנהג והתכוננתי לשינה ממושכת. **בגלל הקור, התעטפתי בגלימה**, וכעבור מספר דקות ישנתי שנת עמלים מתוקה. בבוקר התעוררתי משנתי העמוקה, רענן ומלא כוחות. הסטתי את הגלימה, הורדתי את השמיכה והצצתי החוצה אל החניון. מראה הזוועה שנתגלה לעיני עורר בי חלחלה.

התברר, כי באותו לילה הגיעו המורדים המוסלמים לחניון. הם **עברו בלאט ממשאית למשאית, ובכל מקום, שבו ראו נהג בעל לבוש אירופאי, חשבו שהוא צרפתי והרגו אותו. מי שהיה עטוף בגלימה המוסלמית המסורתית, ניצל מהגורל המר**. מכיוון שהייתי עטוף בגלימה, הסיקו שגם אני מוסלמי, ולא נגעו בי לרעה.

למחרת האירוע הנורא, עזבתי את חברת התובלה. מיהרתי לבית הצדיק, ברכתי "הגומל", ובאותו שבוע ארזתי את חפצי ועליתי לארץ ישראל. זכותו של הצדיק רבי חיים פינטו עמדה לי להינצל ולעלות לארץ, סיים הקצין את סיפורו המדהים, "ובזכותו אני חי!".

המקובל הנסתר רבי יהודה לאון פטילון זצ"ל: נולד בטורקיה. מקובל. צדיק נסתר. חסיד ועניו. רבים נשעו מתפילותיו. התגורר ביפו. הסתיר את גדולתו ומעשיו בעזרת מקצועו כצייר. נודע כבעל מופת. בקי גדול היה בעולם הנשמות והגלגולים, הוא הצטיין בעניו הרואות למרחקים, מביתו שביפו השקיף על כל פני הארץ, היו לו קשרים עם עוד צדיקים נסתרים שהיו נפגשים יחדיו וממתיקים סוד.

באותה תקופה היו מספר צדיקים נסתרים, שהיו נראים מפשוטי העם, ואף השכנים שלהם לא ידעו על גדולתם. ביניהם: חכם ר' מנחם מנשה, ר' יוסף וולטוך, ר' משה יעקב הכהן רביקוב ('הסנדלר הקדוש' באותה תקופה הגדילו להסתיר את עצמם במסווה), ר' עמרם בלוי, ר' יוסף דיין ועוד. אותם צדיקים ביקשו להסתיר את מעשיהם ולעשות במלאכות שונות, כגון: ציור, סנדלר, שמש וכיו"ב. רק לאחר פטירתם נודע ברבים כי הם היו מעמודי התווך שהחזיקו את העולם. אולם בחייהם לא נודע דבר מעשיהם לרבים.

פעמים רבות כאשר באו אנשים עם צרות וייסורים אל חכם מנחם מנשה זצ"ל (אשר העיד עליו המקובל ר' מרדכי שרעבי זצ"ל כי היה מראשי הל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור) שלחם אל ר' יהודה לאון פטילון. נפטר ב-ט"ו מר-חשוון ה'תשל"ה (1974). ציונו בבית-העלמין בסנהדריה. אף לאחר פטירתו ראו העולים על קברו ישועות ונחמות.

אביו: ר' יעקב. **אמו:** מרת שרה. **אשתו:** למשפחת ניסן. **ילדיו:** ר' יעקב, מרת שרה.

על ראייתו למרחקים ורוח-קודשו מובא בספר 'עוד יוסף חי' כי בשנת ה'תש"ך לערך באו אל הרב פטילון שניים מתלמידיו וסיפרו לו כי חכם ר' יוסף עדס מיישבת 'פורת יוסף' בירושלים, סיים עם תלמידיו את מסכת שבת, וגם הם במסגרת שיעורי ערב שהתקיימו בת"א סיימו את הלימוד, ולכן החליטו לערוך במשותף מסיבת סיום נכבדה במירון, מקום ציונו של רשב"י הקדוש.

הם הוסיפו וביקשו ממנו שיצטרף אליהם. הרב האזין לדבריהם ומיד נענה ואמר: "רואה אני עתה אדם בדרגת מלאך היושב על קברו של בניהו-בן-יהוידע, לראשו חבוש כובע ברט והוא לבוש מכנסי חאקי. בידו נמצא ספר כוונות והוא מכונן ייחודים. אם תבטיחו לי כי תיסעו לקברו של בניהו בן-יהוידע אצטרף אליכם, כי יודע אני שישנה שם עד לשבוע הבא וברצוני לראותו מקרוב".

לשמע דברים אלו היוצאים מפיו של רבינו, שידוע היה בראייתו הטובה למרחקים, הנהנו שני התלמידים בראשם להן, וכי יפקדו את ציון המבוקש. משיצאו למסע יחד עם רבם, השתטחו תחילה על ציונו של רשב"י במירון, ואח"כ חגגו ברוב פאר והדר את מסיבת הסיום.

למחרת, עם נץ החמה התפללו שחרית ושמו פעמיהם לכיוון קברו של בניהו בן-יהוידע הנמצא ביציאה מצפת. מרחוק ראו את מצבת האבנים הנמצאת באמצע השדה ולידה ישב אדם שתאם להם. הם נעצרו ונשאו בדיבורים. **היהודי חבש כובע ברט ולבש מכנסי חאקי.** כשהתקרבה המכונית אל ציון הצדיק, מיד קם ר' יוסף דיין מהקבר וזז הצידה תוך שהוא ממשיך ללמוד מתוך הספר.

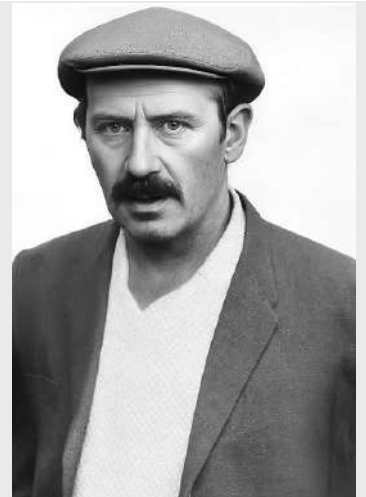
כל החברה ירדו מהרכב, התפללו וערכו שבע הקפות במקום. שני התלמידים ששמעו מפי הרב פטילון על הימצאות הצדיק, התבוננו בו ועקבו אחריו וגילו כי הספר שבידו זה ספרו הקדוש של השד"ה ע"פ הרש"ש "בניהו בן-יהוידע". הם ניגשו אליו ואמרו: "יודעים אנו שכבודו צדיק נסתר. הרב פטילון גילה לנו, תודיע לנו מה שמך ונפגוש אותך בירושלים". משראה ר' יוסף כי עלו על עקבותיו ולא יוכל להתחמק מהם, מסר להם כי שמו "יוסף דיין" ולא יספך לדבר איתם. כך החלה התגלותו של עוד אחד מהצדיקים הנסתרים ליחידים.

יפר יהודי בר אורין ששמע מחברו שזכה להיות נוכח בסעודת ברית-מילה של אדם מסוים. באותו מעמד היו נוכחים הצדיקים ר' יוסף וולטוך ור' יהודה לאון פטילון. החבר סיפר שעמד לידם ושמע איך שהם מתלחשים ביניהם, ואחד אומר לשני: "מדוע אליהו הנביא עדיין לא הגיע לברית?".

ר' פטילון השיב לר' וולטוך: "היות ועוונותיהם של מספר אנשים מהנוכחים מעכבות". לאחר זמן קצר שמע איך מתלחשים שוב הצדיקים ביניהם ואומרים: "הנה הגיע אליהו הנביא באיחור, כנראה שזכות הציבור גרמה שיגיע היות ונמחלו עוונותיהם בזכות הברית", ונמשך עוד הדו-שיח בין צדיקים אלו.

מובא בספר "חכם מנחם מנשה" מעט על גדולתו של הרב: פעם שהה אדם מסוים בבית הרב פטילון, ולפתע ראה חתולה נכנסת לבית הרב ונעמדת לפניו. הרב פטילון התבונן בה ואמר: "לכי, את מתוקנת!". מיד יצאה החתולה מחדרו של הרב. שאל אותו מקורב את הרב: "מי זאת?". "זוהי נשמה של בחורה הייתה בת שבע-עשרה אשר חיללה את השבת ובאה בגלגול חתולה. עתה באה הנשמה על תיקונה וברגע זה נדרסה".

משיצא המקורב מבית-הרב, גילה לתדהמתו את נבלת החתולה מושלכת באמצע הכביש, היא נדרסה על-ידי משאית ברגע שיצאה מביתו של הצדיק. הסיפורים הנ"ל מעטים הם מיני רבות, מתוך הסיפורים שהיו עם הרב פטילון, בהם ראו אנשים רבים ישועות ונחמות.

האדמו"ר הרב שמואל פרנקל צ"ל הידוע כר' שמואל קומודור - נולד בתאריך ה'ניסן ה'תקע"ה (1815) בעיירה קומאדי שבהונגריה. בגיל שש התייתם מאביו ועבר לגור אצל אחי אביו, הגאון ר' יצחק (אב"ד קראלי). בהמשך גר אצל גיסו, בעל אחותו, הגאון ר' זאב וואלף טננבוים (אב"ד וורפליט, מח"ס 'רחובות הנהר'). גר גם אצל הגאון ר' מאיר איזנשטטר (אב"ד אונגוואר). לאחר נישואיו התגורר בעיר גר בקומודור.

מאוחר יותר עבר לברט"ו-אויפאלו. סחר באתרוגים ובסחורות נוספות מכיוון שלא רצה ליהנות מכתרה של תורה. בשנת ה'תרל"ד (1873), בפקודת רבו, האדמו"ר ר' חיים הלבפשטאם מצאנו התמנה לרב בעיר דאראג והיה האדמו"ר הראשון לחסידות דאראג. גר בעיר דאראג עד סוף ימיו. **גאון. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן. חסידים רבים נהרו אליו.**

מסופר שבאסיפת רבנים בפסט בהשתתפות הגאון ר' אברהם שמואל בנימין סופר (ה'כתב סופר'), הגאון ר' ישעיהו זילברשטיין (מח"ס 'מעשי למלך'), הגאון רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים (האדמו"ר מסיגט) ועוד גדולי הדור, התנהל ויכוח וכשלא יכלו להגיע לעמק השווה, הציע האדמו"ר מסיגט, ר' יקותיאל יהודה (ה'יטב לב') למסור את ההכרעה לרבינו. נפטר ב-ט"ו חשוון ה'תרמ"ב (1881). חי כ-66 שנים. ציונו בדאראג שבהונגריה. חתנו, רבי זאב וואלף ציטרן מילא את מקומו, לאחר שבנו בכורו ר' אברהם שרגא צבי סירב למלא את מקום אביו. על שמו הוקם בית-כנסת בשכונת הר נוף בירושלים בשם 'אמרי שפר'.

אביו: ר' שרגא פייבל (אב"ד גינז רוסקא). **אימו:** מרת גיטל. **נשותיו:** מרת רחל (זיווג ראשון- בת הגביר ר' יצחק מפאטשוי שבהונגריה. התחתן בגיל ארבע-עשרה), מרת ברכה (זיווג שני- בת ר' הרב יעקב דב נויגרשל, אבד"ק ברדיוב). **מרבתינו:** האדמו"רים ר' חיים הלבפשטאם מצאנז, ר' יצחק פרנקל (אב"ד קראלי), ר' זאב וואלף טננבוים (אב"ד וורפליט), ר' מאיר איזנשטטר (אב"ד אונגוואר), ר' אברהם יהודה לייב הכהן שוורץ ('קול אריה'). **ילדיו:** ממרת רחל נולדו לו שני בנים ושתי בנות. **בניו:** ר' אברהם שרגא צבי (הבן הבכור), ר' מאיר. **מחתניו:** ר' זאב וואלף. **מספריו:** **יאמרי שפר** - מעט מדברי תורה שהשתמרו והביא לדפוס חתנו ר' זאב וואלף. **סיפורי שמואל** - סיפורים מחייו ופועלו **רבינו הקדוש מדאראג** - סיפורי הנהגות על רבינו יעשרות שירים וניגונים מיוחדים לו, בהם ניגון המצווה טאנץ המוכר בחסידות צאנז.

אחד מיהודי העיר ביסרמין, שעשה את דרכו לדברצין לרגל מסחרו, נפל באמצע הדרך והתעלף. מיד לקחו אותו אל בית הרפואה. לאחר בדיקה קצרה, הרופאים הגדירו את מצבו אנוש. הוא שכב על מיטתו והגיע עד ערש דוויו. הרופאים שטיפלו בו אמרו נואש לחייו, **הם לא נתנו לו סיכוי להישאר בחיים יותר משלושה ימים!**

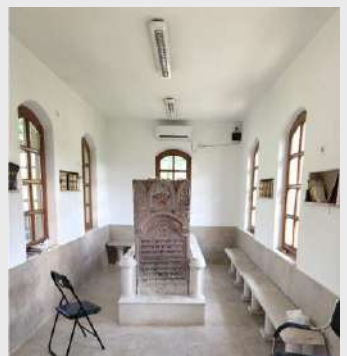
כששמעו, כי אין בידי הרופאים תרופה למחלתו, הובילו אותו ידידיו לביתו, כדי שלפחות יפטר בביתו ולא ימות בנכר. באותו שבוע ביום חמישי התקיים יריד בעיר דאראג. אשתו של היהודי ביקשה מאחד משכניה, שנסע ליריד, שכאשר יגיע לעיר, יכנס אל הרה"ק רבי שמואל פרנקל מדאראג זיע"א ויזכיר את שם בעלה לרפואה.

השכן הסכים. הוא נכנס אל הרבי, וסיפר לצדיק את שאירע והזכיר את שם שכנו. הוא ביקש שהרבי יברך את החולה ברפואה שלימה. הצדיק אמר לו, **שייכנס אליו שוב לפני שישב לביתו**. השכן נלחץ מהתשובה והזכיר שנית, כי הרופאים אמרו שהחולה לא ישאר בחיים יותר משלושה ימים. אך הרבי ענה לו שוב, שייכנס אליו לפני שישב לביתו, ועד אז אין מה לדאוג.

ביום ראשון לפני שהאיש חזר לביסרמין נכנס שוב לקודש פנימה. הרבי נתן בידו חתיכת קוגל, שיריים ששמר מסעודת השבת, וציווה, שכשיגיע לעירו יתן את הקוגל לבני ביתו של החולה, **ושילחשו באוזניו בזה הלשון: "שמואל בן גיטל שולח לך קוגל זה. ובכוח קדושת רבינו האדמו"ר מצאנז זיע"א תזכה לרפואה שלימה"**.

בני הבית עשו מיד, כפי שהתבקשו. הם ניגשו אל החולה, ששכב ללא הכרה כמה ימים ולחשו באוזניו. לתדהמתם החולה מיד התעורר וביקש מים לנטילת ידיים כדי שיוכל להתפלל, לאחר שבמשך מספר ימים לא יכול היה לעשות כן בגלל שהיה מחוסר הכרה. לאחר התפילה אכל מהקוגל, והתרפא לגמרי ממחלתו. (רבינו הקדוש מדאראג).

בצעירותו התפרנס רבינו ממסחר בנוצות. באותם הימים ריפוד הנוצות שימש לכריות וכיו"ב. כך רבינו פירנס את משפחתו. פעם אחת הגיע סוחר ומכר לרבינו כמות גדולה של נוצות. מחיר הנוצות נקבע בהתאם למשקלן. הסוחר ביקש להגדיל את הכנסותיו ועשה מעשה רמיה. הוא הוסיף אבנים קטנות, כדי שמשקל הנוצות יהיה גדול יותר. **רבינו מיד הבחין במעשה הרמיה. בגלל שרבינו לא רצה לבייש את הסוחר, לכן שילם את מלוא הסכום, כפי שהראה המשקל, למרות מצבו הכלכלי הדחוק.**

הרב הקדוש צבי הירש הלוי הורביץ זצ"ל- נולד בשנת ה'תמ"א (1680) בטיקטין. בהתחלה שימש כרב העיר זבורוב. רבינו נהג להתפלל מנחה בערב שבת קודש כשלוש שעות רצופות. אביו ואחיו היו ממתינים לו לקידוש. רבינו בהתחלה התנגד לרבי ישראל בעל שם טוב שגר בעיר טלוסט הסמוכה לצ'ורטקוב והיתה כפופה למרותו. לאחר שנסע אליו פעם אחת וראה את גדולתו, רבינו חזר בו ומאז השניים התיידדו. פעם אחת הבעש"ט שָׁבַת בצ'ורטקוב אצל רבינו. הם דיברו יחד במשך שתיים-עשר שעות ברציפות. כשהבעש"ט הקדוש עבר למז'בוז' הוא אמר לחסידיו בטלוסט שהוא משאיר שם את רבי צבי הירש שהוא צדיק כמוהו. האדמו"ר משינאווא אמר על רבינו שהוא קודש קודשים והיה מתענה משבת לשבת, עד שנולדו לו שני בנים (הגאונים הצדיקים ר' שמעלקא ור' פנחס בעל הפלאה). רבינו התפרסם לאיש קדוש. גאון ומקובל גדול. הגה"ק רבי יחזקאל לנדא (ה'נועד ביהודה') העיד עליו, שרבינו הוא מעמודי העולם ומהגדולים שבדור. בשנת ה'תפ"ו (1726) התחיל לשמש כאב"ד טשורטקוב. רבים פנו אליו ונושעו. אנשי העיר סיפרו גדולות ונפלאות מרבינו. ענוותן מופלא. לעת זקנותו התעורר ל"ע ונעשה נס וחזר לראות. מלומד בניסים. נפטר ב-ט"ו חשוון ה'תקי"ד (1753). חי כ-73 שנים. ציונו בצ'ורטקוב. רבים מתפללים על ציונו ונושעים שלא בדרך הטבע. הבטיח לבניו אחריו אם ח"ו תהיה צרה, יבואו או ישלחו להודיע לו על ציון קברו, ויתפלל בעדם ובוודאי ה' יתברך יעזור להם.

אביו: הצדיק ר' מאיר מטיקטין (כונה בשם 'המהר"ם טיקטין'). הבעש"ט הק' העיד עליו שראוי שתשרה שכינה עליו, אלא שאין הדור ראוי לכך), ממשפחת השל"ה הקדוש והרמ"א. **אשתו:** מרת מלכה (בת רבי מרדכי אב"ד לוצק). **מתלמידיו:** הצדיק המקובל הרב ישראל הבעש"ט הקדוש, הגאון ר' יצחק הלוי איש הורביץ (אב"ד אה"ו). **ילדיו:** הצדיקים רבי נחום הלוי (אב"ד פרוסקורוב), רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג, רבי פנחס (רבה של פרנקפורט דמיין), הבחור יהושע העשיל (נפטר בגיל 15), רבי אברהם, מרת אידל (נישאה לר' משה יהושע, רבה של שטרים), מרת לאה, מרת מרים.

שני אנשים היו שותפים במסחר שנים רבות. אחד מהם היה נותן כסף ואילו השני היה עוסק במסחר. את הרווחים היו מחלקים ביניהם. לימים נפטר האחד שנתן את הכסף. כסף רב שלו נשאר ביד שותפו העוסק במסחר. השותף לא רצה להחזיר ליורשיו את החלק שהיה מגיע לשותף. הנפטר הגיע פעם אחר פעם בחלום הלילה ותבע את שותפו החי שיעמוד עימו לדין תורה לפני בית דין של מעלה. השותף התעורר משנתו בבהלה כי הוא ידע שבצדק הוא תובע ממנו. הוא גם הבין שכדי לעמוד בפני בית-דין של מעלה עליו להיפטר מן העולם. הוא מיד רץ לרבינו וסיפר לו את כל מה שקרה וכי נפש המת תובע אותו בחלום לדין תורה של מעלה. כאשר רבינו שמע את דבריו הוא שלח את השמש שלו על קבר הנפטר ואמר לו להניח על המצבה הזמנה לבית-דין ובה כתב: "דין מבואר בשו"ע (חושן משפט סימן י"ד) כי התובע הולך אחר הנתבע, ולכן הוא מזמין אותו לעמוד לדין עם שותפו לפני הרב אב"ד של מטה שבעירו, ואם יש דין למטה- אין דין למעלה". הרב קבע לו זמן להגיע ביום פלוני ובשעה פלונית.

הרה"ג מורינו ברוך פיש אב"ד צ'ורטקוב העיד שהוא מכיר אישה זקנה מופלגת (נכדת הרבי ר' הירש'לי) שהיא זוכרת את המעשה. היא היתה אז ילדה קטנה. היא בעצמה הציצה דרך חרכי החלון הקטן שהיה שם מבית המבשלים לביתו אשר דרכו הושיטו לרבינו את מאכל שולחנו. היא העידה כי שמעה את הטענות מהנפטר ומהחי. היא לא ראתה את הנפטר, רק שמעה את קולו. לאחר שרבינו שמע את שניהם, הוא כתב שני פסקי דין, האחד לקח השותף החי, והאחד שם על השולחן. לפתע הפסק דין נעלם מעל השולחן. (מעובד מתוך 'שמן הטוב')

פעם אימו של רבינו שאלה את בעלה רבי מאיר: "מדוע מתעכב הבן שלנו בביה"כ יותר ממך ומהבן השני, האם תפילתו ארוכה משלכם?". רבי מאיר השיב: "דעי כי הבן רבי צבי הוא מקובל גדול וצריך להאריך בתפילתו כדי לכוון את כוונותיו הקדושות. הוא צדיק גדול מאוד. לראיה אראה לך את המלאכים שילוו אותו כשיחזור מבית הכנסת". כשרבי צבי חזר מביה"כ, אביו נתן את מטפחתו לרבנית שתעבירה על עיניה ואז היא ראתה את המלאכים שבאו עם בנה הביתה ונחה דעתה. (מעובד מתוך 'זיכרון אשר')

מנהג זוגתו הרבנית היתה שהיא בעצמה הושיטה לו בכל בוקר השכם את החמין. בעת חוליה אשר בה נפטרה, היא קראה למשרתת וביקשה ממנה שהיא תמלא את מקומה. היא הזהירה אותה שלפני שתושיט את החמין, עליה להסתכל בין חרכי החלון למקום שבו ישב הרב. אם תראה איש אחד- תושיט רק כוס אחד, אם תראה שני אנשים- תושיט שתי כוסות. פעם אחת המשרתת ראתה דרך החלון כי רבינו יושב ולידו יושב אדם נוסף. המשרתת הכינה ומיהרה להושיט שתי כוסות. רבינו שאל אותה לאחר מכן: "מדוע היום הכנת שתי כוסות?". היא סיפרה לו על צוואת גבירתה הרבנית וכי היום ראתה שיש עוד מישהו עם רבינו. הצדיק אמר בענוות צדקו: "אם זכית לראות את צדיקה ואסור לי להשתמש בשירותיך". רבינו לא רצה עוד שתשמש אותו. היא בכתה והתחננה שיתן לה רשות גם לימים הבאים לשמש אותו. רבינו הבטיח לה שיתן לה כל די סיפוקה בביתו כל ימי חייה, רק באופן שמלאכתה תהיה רק בדברים קלים, כגון: להכין לפניו בגדים לבנים בכל ערב שבת קודש וכו' (מעובד מתוך 'שמן הטוב')

אם ראשונים כמלאכים- הגאון הרב בן ציון אברהם קואינקה זצ"ל

הגאון הרב בן ציון אברהם קואינקה זצ"ל- נולד ב-כ"א ניסן ה'תרכ"ז (1867) בעיר העתיקה בירושלים. משפחתו נושאת את שמה של עיר מוצאה קואינקה בספרד, ולאחר הגירוש התיישבה בסלוניקי. הוריו עלו מסלוניקי לארץ במחצית המאה ה-19. בהיותו כבן שמונה שנים היה בקי בחמישה חומשי תורה עם פירושיהם, וכן בפרקים ממשניות ומספר סוגיות בגמרא. בשנת ה'תרל"ו (1876) בהיותו כבן תשע שנים בלבד התחיל להניח תפילין ונשא את הדרשה הראשונה שלו בציבור. משנת ה'תרל"ח (1878), והוא בן 11, החל לכתוב לעצמו חידושי תורה ושמם יצא לתהילה ולעילוי.

בשנת ה'תרמ"ב (1882) התחתן ועבר לגור בשכונת 'אוהל משה' שמחוץ לחומות. בשנים אלה, היה סמוך על שולחן אביו והקדיש את עצמו ללימוד תורה כשאביו רוכש עבורו ספרים. בשנת ה'תרנ"א (1891) נפטר אביו ורבינו נאלץ לנהל את עסקיו, אך ההצלחה לא האירה לו פנים. בשנת ה'תרנ"ו (1896) ייסד את כתב העת התורני 'המאסף', שאיגד חידושי תורה של רבנים שונים מתקופתו. קרוב ל-19 שנים יצא כתב העת כשרבינו משקיע בו את כל הונו וכוחו.

בשנת ה'תרנ"ז (1897) התמנה כדיין בבית הדין של חכם ניסים ברוך וחכם שלמה סוזין ור' יצחק אשכנזי, ובשנת תרנ"ח (1898) החל לשמש כראש ישיבת 'תפארת ירושלים'. בשנת ה'תרנ"ט (1899) יצא כשד"ר בשליחות ישיבת 'בית א-ל' והכוללים הספרדים שבחברון. בדרכו עבר לבבל והגאון חכם ר' יוסף חיים הציע לו לכהן כרבה הראשי של בגדד, אך רבינו סירב. בשנת ה'תרס"ג (1903) חזר לארץ והראשון לציון ר' יעקב שאול אלישר מינה אותו כראב"ד בירושלים. בשנת תרס"ו (1906), הקים את 'בית הזקנים לעדת הספרדים' בירושלים ועמד בראשו. בשנת ה'תרצ"א (1931) התמנה כרבה של חברון, תפקיד אותו שימש עד ליום פטירתו. נפטר ב-ט"ז חשוון ה'תרצ"ז (1936). חי כ-69 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: ר' אברהם. **אמו:** מרת בכורה דונה. **אשתו:** מרת אסתר קואינקה (קרובתו). **מרבתי:** ר' מרדכי ישראל שריזלי, ר' מנחם בכר יצחק, ר' וידאל חנוך אנג'ל. **מתלמידיו:** ר' אברהם פינטו, ר' בן ציון מאיר חי עוזיאל (ה'ראשון לציון'), ר' בן ציון פיזאנטי, ר' בנימין לוי, ר' חנניה גבריאל, ר' יוסף לוי, ר' משה ניסים, ר' ניסים דאנון. **מספריו:** **הושיע ציון**- דרושים על התורה **זיכרון לאברהם**- חידושים על המשניות **תפארת ציון**- על התורה בהלכה ובאגדה **הזיכרונות והתולדות**- יומנו של רבינו **יקונטרס כללים**- לפי סדר הא"ב **פרפראות לחכמה**- הלכות **דרושים**.

רבינו ידע אף את מועד פטירתו. סיפר הגאון ר' חיים דוד הלוי שבצעירותו גדל בשכונת 'אוהל משה' בירושלים. באותה תקופה גרו בשכונה זו יותר מתריסר רבנים ספרדים גדולי עולם. רבינו התפלל בבית-הכנסת 'טראנטו' ור' חיים דוד הלוי זכה להתפלל עימו. פניו של אותו גאון היו מאירות באור עצום.

אביו, ר' משה הלוי שימש כשליח ציבור באותו בית-כנסת. פעם אחת ביקש ר' משה הלוי מרבינו שירשה לו להתפלל את תפילת מוסף כשליח ציבור ביום הכיפורים. זאת כיוון שרבינו בכל שנה ושנה נהג הוא בעצמו להתפלל תפילה זו. רבינו ענה לו במיתון וענוות חן כדרכו: "אתה צעיר ותזכה עוד שנים רבות להתפלל מוסף ביום", ואילו אני קרוב לזיקנה ואיני יכול לוותר". מובן מאליו שכך היה.

כעבור מספר שנים לאחר הכנסת ספר תורה להיכל, פנה ר' משה הלוי לרבינו והזמין כרגיל לתפילת מוסף. להפתעת הכל סירב רבינו לעבור לפני התיבה כאשר ר' משה הלוי מפציר שוב ושוב ברבינו, ענה הצדיק שאין הוא יכול מסיבות בריאותיות. כאשר הרב עמד על סירובו התערב גבאי בית-הכנסת ר' יעקב ברוך (ששימש גם כמזכיר ראשי של הרבנות הראשית) ועודד את ר' משה הלוי להתפלל מוסף. כשהגיע בתפילת החזרה לוידי, עבר רבינו לפני התיבה וביקש לומר את הוידי. הצדיק פתח בבכי ואת כל הוידי אמר בקול בכי ואנחה. אותו וידיי החריד מאוד את כל המתפללים שהכירו את הצדיק כאדם השמח תמיד.

אחרי יום הכיפורים נודע, שבאותו ערב כתב את צוואתו וכעדים החתים את ר' יעקב ברוך ואת ר' אליהו פרדס (רבה של ירושלים). הרב אמר להם כי מקובל היה שבאותה שנה שלא יוכל לעבור לפני התיבה לתפילת מוסף ביום-הכיפורים תהיה שנת הסתלקותו. ימים אחדים אחרי חג הסוכות חלה רבינו. בשכונה פשטה שמועה שמצבו של רבינו קשה מאוד. כשבני ביתו בכו למראה סבלו, אמר להם: "**אל תבכו, עדיין יש לי זמן עד יום פלוני שעה פלונית**". ואכן כך בדיוק היה. רבינו נפטר במועד שנקב. אז הבינו שרבינו לא רק גדול בתורה אלא גם צדיק גמור שידע לכוון בדיוק את שעת הסתלקותו. (מעובד מתוך שו"ת 'עשה לך רב' חלק ו' סימן מ"ג עמ' קמ"ט)

לשקידתו העצומה בתורה גם במצבים קשים שפקדו את חייו זאת לא ניתן לתאר ולשער. רבינו ניהל יומן ובו גולל את שאירע עימו. פעם אחת חלתה בתו הקטנה במחלה קשה ל"ע וכולם חרדו מאוד לגורלה. במקרה כזה מטבע הדברים כל הבית היה מלא בקרובים וידידים שונים שהיו באים לבקר כדי לראות מה שלום הילדה וכן להסיח את העצב. בינתיים הילדה הגיעה עד שערי מוות כאשר בבית היו אביו, אימו, חמותו ורבינו. החמה מיד הלכה לבית הרבנים ר' מרדכי ור' יצחק אשכנזי לקרוא להם.

הרבנים הגיעו לבית וראו כי הילדה גוססת. הם חיפשו את רבינו ושאלו: "היכן הרב?". התשובה הייתה כי הוא יושב בחדר הסמוך. הם נכנסו ולהפתעתם המרובה ראו את רבינו יושב ולומד בשעה קשה זו כאשר הוא מוקף בספרים רבים. פליאתם הייתה עצומה והם שאלו את רבינו: "כיצד ייתכן ורבינו שנמצא בשעה קשה זו מסוגל לשבת וללמוד? הרי הבת גוססת?". השיב להם רבינו: "ומה בידי לעשות? הרי כל בני הבית נמצאים ומה שאפשר להשתדל ולדרוש ברופאים ולהביא תרופות הרי כבר הם משתדלים לעשות". (מתוך יומנו האישי, הובא ב'המאסף' לר' עזרא בצרי חוברת 1 עמ' 103)

הרב עמרם רוזנבאום חסידא זצ"ל- נולד בשנת ה'תק"נ (1789). מצאצאי גאוני עולם ביניהם המהר"ל מפראג, ר' העשיל מקראקא, ר' אדם בעל שם-טוב. מילדותו ניכר בקדושתו. מאז עמד על דעתו היה מקודש בקדושה יתירה, עד שהעיד עליו החת"ס, שלא הניח כמותו בצדקות בחוץ לארץ. שקד על לימוד התורה הקדושה ולאחר שהתפרסם בקדושתו נתווסף לו הכינוי 'חסידא'. בבית חמיו למד מספר שנים בהתמדה. בשנת תקע"ד (1813) בהיותו כבן 24 שנים התמנה כאב"ד אירשא. בשנת ה'תק"פ (1819) מונה לרב העיירה מאד (הונגריה). **גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. מלומד בנסים. נודע כאיש מופת. דרכו בקודש הייתה להתענות משבת לשבת.**

בשנת ה'תקפ"ו (1825) עלה לארץ ישראל (הספינה בה הפליג הקדימה לבוא בתשעה ימים קודם!) והתגורר בצפת. מינוהו תוך זמן קצר כממונה ונשיא "כולל החסידים". באותה עת לא הטמינו אף אדם בבית החיים הישן בצפת מחוסר מקום, אולם רבינו עמרם ראה ברוח קודשו מקום אחד פנוי, ובו ביקש להיטמן. נפטר ב-ט"ז מרחשוון ה'תק"צ (1829). כשעה לפני פטירתו זכה לראות את האור הגנוז מששת ימי בראשית וברך עליו בשם ומלכות: 'המאיר לעבדיו מאור הגנוז מששת ימי בראשית'. חי כ-40 שנים. ציונו בצפת.

אביו: ר' משה נחום. **אשתו:** בת הגה"צ ר' ישראל ברילל זצ"ל אבד"ק פאלאטא (נישא בהיותו כבן שלוש-עשרה). **מרבותיו:** ר' מרדכי בנט (אב"ד ניקלשבורג). **מתלמידיו:** ר' שמואל מסאלנט (אב"ד ירושלים)

שנים רבות היו אביו ואמו חשוכי בנים, ותמיד התפללו, שיפקדו בזש"ק. פעם אחת אירע, שליד ביתם נעצרה עגלת סוסים, מתוכה ירד בעל עגלה אשר הכרת פניו ענתה בו, כי צדיק הוא. הקיש על פתח הבית וביקש, שיתנו לו להניח תפילין דר"ת, כי ירא, פן תשקע עליו החמה, ועדיין לא הניח. ר' משה נחום הכניסו לביתו וקבלו בסבר פנים יפות. האורח הניח את התפילין וביקש להמשיך לדרכו. אולם בעל-הבית הפציר בו, שיסעד את לבו טרם יציאתו לדרך. הלה נעתר לבקשתו, סיים לאכול והתחיל לברך ברכת-המזון. כשהגיע לברכת הרחמן, הגביה קולו ואמר: הרחמן הוא יברך את הרב בעל הבית... אותם ואת זרעם."

כשסיים לברך, פנה אליו בעה"ב ואמר לו: 'הרי עדיין לא התברכנו בזרע, ומה ראה מר לברך אותנו ואת זרעינו?! מי ייתן, שברכתכם תתקבל וניוושע בבנים'. ענה העגלון ואמר: 'רואה אני את הסיבה, שבעטיה לא נפקדתם בבנים. **מול ביתכם במרחק רב מתנוסס מגדל. בית תפילות של הנוצרים. כשיוצאים אתם מפתח ביתכם נתקלים מבלי משים בהסתכלות בשתי וערב הנועץ על גג המגדל.** הקב"ה רוצה לפקוד אתכם בזש"ק, ולכן אין מן הראוי, כי הרבנית תביט אפילו פעם אחת בצורת השתי וערב, כי זה פוגם מאד ח"ו. על-כן עצתי שתעקרו מדירה זו, ואז תיוושעו. **הדברים נכנסו ללבם, הם עברו מיד לגור במקום אחר ונפקדו בבן זכר, אשר נקרא בשם עמרם.**

מעשה והוריו נסעו לקרלסבאד בהשאירם את הילד אצל קרוב משפחתם. הימים היו ימי צינה וכפור, באמצע הלילה קם אחד מבני המשפחה שאצלם שהה הילד בחששו, שמא יתקרר, כיסה את הילד במעיל צמר, והילד היה שקוע אז בשנתו. כאשר הניח את המעיל על גבי הילד, החל הילד להדעזעזע ולבעוט בכל כוחו, עד שזרק ארצה את המעיל. הלה כיסהו שוב, והמחזה נשנה שוב ושוב.

למחרת נשאל הילד, מדוע לא נתן לכסותו במעיל, בעוד הקור היה עז. הילד לא ידע מה לענות, הוא אמר, שלא הרגיש כלל, שנתנו עליו מעיל ושהוא זרקו ארצה. לימים כשספרו את הדבר לפני ר' משה נחום (אביו של רבי עמרם) **ביקש שיבדקו את הבגד, אם נקי הוא משעטנז, יצאו ובדקו ואכן, התגלה כי היה במעיל שעטנז, ויהי הדבר לפלא.**

פעם בליל הסדר שאל את אביו: "מדוע כשפותחים הדלת לאמירת 'שפוך חמתך' מקבלים את פני אליהו הנביא בפנים שמחות וקוראים 'ברוך הבא' ובשעת יציאתו, מדוע אין יוצאים ללוותו?!". השיב לו אביו בתמיהה: "וכי מי רואה אותו בצאתו?". הילד הוסיף אף הוא לתמוה ואמר: "הרי כשם שרואים אותו בכניסתו כך רואים אותו ביציאתו". האב התפעל מדברי הילד ושמר זאת בלבו...

בהיותו כבן שלוש שנים התעורר פעם באמצע שנתו בבכיות נוראות. אביו ניגור לקול הבכי, ניגש בחרדה ושאל: "מה לך בני?" הילד השיב, כי חלם שאביו שכח להעמיד ליד מיטתו מים לנטילת ידיים ולכן התחיל לבכות. אביו מיהר להגיש המים ליד מיטתו ונחה דעת הילד.

פעם הלך עם מאחרו בק"ק מאדע לקדש הלבנה ברחוב העיר, שהיה ממוקם מול בית אדון אחד, ובא משרתו עם כלי נשקו בידו לגרשם משם למען לא יפריעו שינת האדון, ובקפצו עליהם אמר בינו לבין עצמו בתפילתו: "רבש"ע וכי לא יכלת בפחות רשע אחד כזה בעולמך?!", ובבוקר נשמע בשורה מבהילה בעיר, כי משרת האדון מת פתאום בלילה, והיה לפלא והתפרסם מעשה זה גם בין הגוים.

בהיותו ילד כבן שמונה חזר פעם מבית רבו בקול בוכים ועינים דומעות. לשאלת הוריו על פשר בכיו השיב, שהרבי בישר להם היום בשורה מרה, אודות פטירתו של אותו גאון וקדוש הגאון רבי אליהו זלמן מוילנא זיע"א (הגר"א) שנסתלק זה עתה בחוה"מ סוכות, והרבה לספר להם על רוב גדולתו וקדושתו. והוסיף שהרבי סיים, כי 'חובה עלינו להשתדל ולעשות, כל מה שלא-ל ידינו למלאות את החלל הריק שנוצר בהסתלקותו של צדיק זה'. כששאלו אביו: 'מה בדעתך לעשות?'- השיב בתום, שבדעתו מהיום והלאה להשכים קום ולהוסיף שעה אחת בלימוד התורה קודם התפילה, ובכך יושלם במעט החסר הגדול... ואמנם, קיים מה שאמר, ובשעה זו קנה שלימות בתורה יותר ממה שבכל היום כולו.

בהיותו כבן שש שנים נטפל אליו ערל אחד ולקח ממנו בכוח את ה'טלית קטן' שלבש על בגדיו. הילד החל לבכות ולצרוח בקול מר, ולא הסכים בשום אופן לזוז מהמקום, עד שהביאו לו טלית קטן אחר. ואז, מתוך אנחת צער אמיתית, רוויית כאב, פלט הנער: "הלואי ויבלע הגוי הזה באדמה". לא עברו ימים מועטים והקול נשמע בעיר שאותו גוי נפל לבור עמוק, ואיבריו התרסקו. כששאלו את עמרם הקטן, מה ראה לגלגל עליו דווקא קללה זו, שייבלע באדמה, השיב: "גם קרח שלגלג על מצוות ציצית, נבלע באדמה".

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים